

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาชุดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น (QSCCS) ที่ส่งเสริมความสามารถด้านภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดบ้านทุ่งสว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบ้านทุ่งสว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. ความสามารถด้านภาษา
3. ชุดการเรียนรู้
4. การเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น (QSCCS)
5. การวิจัยปฏิบัติการ
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. การหาประสิทธิภาพของสื่อนวัตกรรม
8. การหาดัชนีประสิทธิผล
9. ความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดบ้านทุ่งสว่าง หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอและมีการยาทในการอ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวันเขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีการยาทในการเขียน

เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็น รู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยค และเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่อง และแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่าง ๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน

พูดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพูด

สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงาน จากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัตชีวประวัติ และประสบการณ์ต่างๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่นๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภท กลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องและเข้าใจ ดีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่ได้ อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ได้ อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง และเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิด ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความ จากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่างๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่างๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่น และนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจาร์ณญาณในการเลือก เรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดู ประเมิน สิ่งที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว และเสนอแนวคิดใหม่อย่างมี เหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำ และกลุ่มคำสร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ สร้างคำในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมิน การใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และเข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับ

การเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดี และวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตาราง 1 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ท 1.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ 2. บอกความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน	การอ่านออกเสียงและบอกความหมายของ คำ คำคล้องจอง และข้อความที่ประกอบด้วย คำ พื้นฐาน คือ คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยกว่า 600 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ
	3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่าน 5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องสั้นๆ - บทร้องเล่นและบทเพลง - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. บอกความหมายของเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์สำคัญที่มักพบในชีวิตประจำวัน	<p>การอ่านเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องหมายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน - เครื่องหมายแสดงความปลอดภัยและแสดงอันตราย
	8. มีมารยาท ในการอ่าน	<p>มารยาทในการอ่าน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ
ป.2	<p>1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง</p> <p>2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน</p>	<p>การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป. 1 ไม่น้อยกว่า 800 คำ รวมทั้งคำที่ใช้เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีรูปวรรณยุกต์และไม่มีรูปวรรณยุกต์ - คำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระที่ไม่ออกเสียง
	<p>3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>5. แสดงความคิดเห็นและคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - นิทาน - เรื่องเล่าสั้น ๆ - บทเพลงและบทร้อยกรองง่ายๆ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	<p>การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ	การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ - การใช้สถานที่สาธารณะ - คำแนะนำการใช้เครื่องใช้ที่จำเป็นในบ้านและในโรงเรียน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่
ป.3	1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว 2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.2 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นประกอบด้วย - คำที่มีตัวการ์นต์ - คำที่มี รร - คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่นๆ เช่น คำที่ใช้ ๓ ฤ ฤ
	3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ 5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น - เรื่องเล่าสั้นๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน
	6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	อ่าน	- หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ	การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ - คำแนะนำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน - ประกาศ ป้ายโฆษณา และคำขวัญ
	8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ	การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะโงกหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน
ป.4	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย - คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำประสม - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ประโยคที่มีสำนวนเป็นคำพังเพย สุภาษิต ปริศนา คำทาย และเครื่องหมายวรรคตอน การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	3. อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน 4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ 6. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - เรื่องสั้น ๆ - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - นิทานชาดก - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - สารคดีและบันเทิงคดี
	7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	<p>การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน
ป.5	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นการบรรยาย และการพรรณนา 3. อธิบายความหมายโดยนัย จากเรื่องที่อ่านอย่างหลากหลาย 	<p>การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา - ข้อความที่มีความหมายโดยนัย <p>การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 5. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต 	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - วรรณคดีในบทเรียน - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน
	6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม	<p>การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้พจนานุกรม - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การอ่านฉลากยา - คู่มือและเอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน - ข่าวสารทางราชการ
	7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจ	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	อย่างสม่ำเสมอและแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน
ป.6	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และข้อความที่เป็นโวหาร	การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อย แก้ว และบทร้อยกรอง ประกอบด้วย - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - วัน เดือน ปีแบบไทย - ข้อความที่เป็นโวหารต่างๆ - สำนวนเปรียบเทียบ การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
	3. อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลาย โดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่ อ่าน 4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจาก เรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - เรื่องสั้น ๆ - นิทานและเพลงพื้นบ้าน - บทความ
	5. อธิบายการนำความรู้และความคิด จากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต	- พระบรมราโชวาท - สารคดี - เรื่องสั้น - งานเขียนประเภทโน้มน้าว - บทโฆษณา - ข่าว และเหตุการณ์สำคัญ การอ่านเร็ว
	6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม	การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และ ปฏิบัติตาม - การใช้พจนานุกรม - การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- ข้อตกลงในการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน และการใช้สถานที่สาธารณะในชุมชนและท้องถิ่น
	7. อธิบายความหมายของข้อมูล จาก การอ่านแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และ กราฟ	การอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ
	8. อ่านหนังสือตามความสนใจ และ อธิบายคุณค่าที่ได้รับ	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน
ม.1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสม กับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสักวา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
	2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับ ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบท ต่างๆ จากการอ่าน 5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก - วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ
	6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผล ของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ	- สารคดี - บันเทิงคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความ ที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์
	7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งาน ของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ ยากขึ้น	การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ
	8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	งานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	- หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน
ม.2	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนนิทาน กลอนเพลงยาว และกาพย์ห่อโคลง
	2. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน
	3. เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่างๆ ที่อ่าน	- บทความ - บันทึกเหตุการณ์
	4. อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- บทสนทนา - บทโฆษณา
	5. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน	- งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - งานเขียนหรือบทความแสดงข้อเท็จจริง - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	6. ระบุข้อสังเกต การชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน	
	7. อ่านหนังสือ บทความ หรือคำประพันธ์อย่างหลากหลาย และประเมินคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านตามความสนใจ เช่น - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน	
ม.3	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทความทั่วไปและบทความปกิณกะ - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนเสภา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 และโคลงสี่สุภาพ
	2. ระบุความแตกต่างของคำที่มี	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย</p> <p>3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>4. อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน</p> <p>5. วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น</p> <p>6. ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน</p> <p>7. วิจาร์ณความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง</p> <p>8. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - วรรณคดีในบทเรียน - ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ - บทความ - บันทึกคดี - สารคดี - สารคดีเชิงประวัติ - ตำนาน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	<p>9. ตีความและประเมินคุณค่า และแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต</p>	<p>การอ่านตามความสนใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจและตามวัยของนักเรียน - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนด
	<p>10. มีมารยาทในการอ่าน</p>	<p>มารยาทในการอ่าน</p>
ม.4-ม.6	<p>1. อ่านออกเสียง บท ร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน</p>	<p>การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วประเภทต่างๆ เช่น บทความ นวนิยาย และความเรียง - บทร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย และลิลิต
	<p>2. ตีความ แปลความ และขยายความ</p>	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>เรื่องที่อ่าน</p> <p>3. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุกๆ ด้านอย่างมีเหตุผล</p> <p>4. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต</p> <p>5. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล</p> <p>6. ตอบคำถามจากการอ่านประเภทต่างๆ ภายในเวลาที่กำหนด</p> <p>7. อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิดผังความคิด บันทึกลงย่อความ และรายงาน</p> <p>8. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ</p>	<p>- ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน</p> <p>- บทความ</p> <p>- นิทาน</p> <p>- เรื่องสั้น</p> <p>- นวนิยาย</p> <p>- วรรณกรรมพื้นบ้าน</p> <p>- วรรณคดีในบทเรียน</p> <p>- บทโฆษณา</p> <p>- สารคดี</p> <p>- บันทึกคดี</p> <p>- ปาฐกถา</p> <p>- พระบรมราโชวาท</p> <p>- เทศนา</p> <p>- คำบรรยาย</p> <p>- คำสอน</p> <p>- บทร้อยกรองร่วมสมัย</p> <p>- บทเพลง</p> <p>- บทอาเศียรวาท</p> <p>- คำขวัญ</p>
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ท 2.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่ายๆ	การเขียนสื่อสาร - คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - คำพื้นฐานในบทเรียน - คำคล้องจอง - ประโยคง่ายๆ
	3. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล
ป.2	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์	การเขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์
	3. เขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ
	4. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย
ป.3	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียน ตัวอักษรไทย
	2 เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้อย่างชัดเจน	การเขียนบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่
	3. เขียนบันทึกประจำวัน	การเขียนบันทึกประจำวัน
	4. เขียนจดหมายลาครู	การเขียนจดหมายลาครู

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการจากคำ ภาพ และ หัวข้อที่กำหนด
	6. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย
ป.4	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม	การเขียนสื่อสาร เช่น <ul style="list-style-type: none"> - คำขวัญ - คำแนะนำ
	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	การนำแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดไปพัฒนางานเขียน
	4. เขียนย่อความจากเรื่องสั้นๆ	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่างๆ ประกาศ จดหมาย คำสอน
	5. เขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา	การเขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา
	6. เขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	การเขียนบันทึกและเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า
	7. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
	8. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน
ป.5	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม	การเขียนสื่อสาร เช่น <ul style="list-style-type: none"> - คำขวัญ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- คำอวยพร - คำแนะนำและคำอธิบายแสดงขั้นตอน
	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	การนำแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดไปพัฒนางานเขียน
	4. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่างๆ ประกาศ แจ้งความ แถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัย
	5. เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ	การเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ
	6. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นได้ตรงตามเจตนา	การเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น
	7. กรอกแบบรายการต่างๆ	การกรอกแบบรายการ - ใบฝากเงินและใบถอนเงิน - ธนาณัติ - แบบฝากส่งพัสดุไปรษณีย์ภัณฑ์
	8. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
	9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน
ป.6	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม	การเขียนสื่อสาร เช่น - คำขวัญ - คำอวยพร - ประกาศ
	3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	การเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด
	4. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความ
	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ความเรียงประเภทต่างๆ ประกาศ แจ้งความ แถลงการณ์ จดหมาย คำสอน โอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง
	6. เขียนจดหมายส่วนตัว	การเขียนจดหมายส่วนตัว

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - จดหมายขอโทษ - จดหมายแสดงความขอบคุณ - จดหมายแสดงความเห็นใจ - จดหมายแสดงความยินดี
	7. กรอกแบบรายการต่างๆ	การกรอกแบบรายการ <ul style="list-style-type: none"> - แบบคำร้องต่างๆ - ใบสมัครศึกษาต่อ - แบบฝากส่งพัสดุและไปรษณีย์ภัณฑ์
ตาราง 2 (ต่อ)	การเขียนเรื่องตามจินตนาการและ	การเขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์
	9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน
ม.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย	การเขียนสื่อสาร เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนแนะนำตนเอง - การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญๆ - การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์
	3. เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน	การบรรยายประสบการณ์
	4. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา
	5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัยสุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนาเรื่องเล่า ประสบการณ์
	6. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ	การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - บทความ - หนังสืออ่านนอกเวลา - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - เหตุการณ์สำคัญต่างๆ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมาย กิจธุระ	<p>การเขียนจดหมายส่วนตัว</p> <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายขอความช่วยเหลือ - จดหมายแนะนำ - การเขียนจดหมายกิจธุระ - จดหมายสอบถามข้อมูล
	8. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและ โครงการ	<p>การเขียนรายงาน ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการ
	9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน
ม.2	1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบ การเขียน ตัวอักษรไทย
	2. เขียนบรรยายและพรรณนา	การเขียนบรรยายและพรรณนา
	3. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความเกี่ยวกับประสบการณ์
	4. เขียนย่อความ	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน คำสอน บทความทางวิชาการ บันทึกเหตุการณ์ เรื่องราวในบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น นิทานชาดก
	5. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	<p>การเขียนรายงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการ
	6. เขียนจดหมายกิจธุระ	<p>การเขียนจดหมายกิจธุระ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายเชิญวิทยากร - จดหมายขอความอนุเคราะห์
	7. เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดง ความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้ง ในเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล	<p>การเขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งจากสื่อต่างๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทความ - บทเพลง - หนังสืออ่านนอกเวลา - สารคดี - บันทึกคดี

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	8. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน
ม.3	1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา	การเขียนข้อความตามสถานการณ์และโอกาสต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - คำอวยพรในโอกาสต่างๆ - คำขวัญ - คำคม - โฆษณา - คติพจน์ - สุนทรพจน์
	3. เขียนชีวประวัติหรืออัตชีวประวัติโดยเล่าเหตุการณ์ ข้อคิดเห็น และทัศนคติในเรื่องต่างๆ	การเขียนอัตชีวประวัติหรือชีวประวัติ
	4. เขียนย่อความ	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น นิทาน ประวัตินำาน สารคดีทางวิชาการ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท จดหมายราชการ
	5. เขียนจดหมายกิจธุระ	การเขียนจดหมายกิจธุระ <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายเชิญวิทยากร - จดหมายขอความอนุเคราะห์ - จดหมายแสดงความขอบคุณ
	6. เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งอย่างมีเหตุผล	การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งในเรื่องต่างๆ
	7. เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งในเรื่องต่างๆ	การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็น หรือโต้แย้งจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - บทโฆษณา - บทความทางวิชาการ
	8. กรอกแบบสมัครงานพร้อมเขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้และทักษะของตนเองที่เหมาะสมกับงาน	การกรอกแบบสมัครงาน

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	9. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และ โครงการ	การเขียนรายงาน ได้แก่ - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการ
	10. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน
ม.4 -ม.6	1. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ได้ ตรง ตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียง ถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน	การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น - อธิบาย - บรรยาย - พรรณนา - แสดงทรรศนะ - โต้แย้ง - โน้มน้าว - เชิญชวน - ประกาศ - จดหมายกิจธุระ - โครงการและรายงานการดำเนินโครงการ - รายงานการประชุม - การกรอกแบบรายการต่างๆ
	2. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความ
	3. เขียนย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบ และ เนื้อหาหลากหลาย	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่น - กวีนิพนธ์ และวรรณคดี - เรื่องสั้น สารคดี นวนิยาย บทความทางวิชาการ และวรรณกรรมพื้นบ้าน
	4. ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบ ต่างๆ	การเขียนในรูปแบบต่างๆ เช่น - สารคดี - บันเทิงคดี
	5. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมา พัฒนางานเขียนของตนเอง	การประเมินคุณค่างานเขียนในด้านต่างๆ เช่น - แนวคิดของผู้เขียน - การใช้ถ้อยคำ - การเรียบเรียง - สำนวนโวหาร

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- กลวิธีในการเขียน
	6. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า เรื่องที่สนใจตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ และใช้ข้อมูลสารสนเทศอ้างอิงอย่างถูกต้อง	การเขียนรายงานเชิงวิชาการ การเขียนอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศ
	7. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
	8. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตาราง 3 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ท 3.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ฟังคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆ และปฏิบัติตาม	การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งง่ายๆ
	2. ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง	การจับใจความและพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น
	3. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก จากเรื่องที่ฟังและดู	- เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน - การ์ตูน - เรื่องขบขัน
	4. พูดสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์	การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น - การแนะนำตนเอง - การขอความช่วยเหลือ - การกล่าวคำขอบคุณ

ตาราง 3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	<ul style="list-style-type: none"> - การกล่าวคำขอโทษ มารยาทในการฟัง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไปรับประทานขณะที่ฟัง - ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง มารยาทในการดู เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิของผู้อื่น มารยาทในการพูด เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด
ป.2	1. ฟังคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อน และปฏิบัติตาม 2. เล่าเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง 3. บอกสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู 4. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู 5. พุดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู 6. พุดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์	การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ คำสั่งที่ซับซ้อน การจับใจความและพุดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน การ์ตูน และเรื่องขบขัน - รายการสำหรับเด็ก - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - เพลง การพุดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การแนะนำตนเอง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - การขอความช่วยเหลือ - การกล่าวคำขอบคุณ - การกล่าวคำขอโทษ - การพูดขอเรื่องในโอกาสต่างๆ - การเล่าประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน
ป.3	<p>7. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด</p> <p>1. เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง</p> <p>2. บอกสาระสำคัญจากการฟังและการดู</p> <p>3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู</p> <p>4. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู</p>	<p>มารยาทในการฟัง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไปรับประทานขณะที่ฟัง - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง <p>มารยาทในการดู เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิของผู้อื่น <p>มารยาทในการพูด เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด - ไม่พูดล้อเลียนให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเสียหาย <p>การจับใจความและพูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน การ์ตูน เรื่องขบขัน - รายการสำหรับเด็ก - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน - เพลง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์	<p>การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแนะนำตนเอง - การแนะนำสถานที่ในโรงเรียนและในชุมชน - การแนะนำ/เชิญชวนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในด้านต่างๆ เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย - การเล่าประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน - การพูดในโอกาสต่างๆ เช่น การพูดขอเรื่อง การพูดทักทาย การกล่าวขอบคุณและขอโทษ การพูดปฏิเสธ และการพูดชักถาม
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	<p>มารยาทในการฟัง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไปรับประทานขณะที่ฟัง - ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น โห่ ฮา หาว - ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง <p>มารยาทในการดู เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิของผู้อื่น <p>มารยาทในการพูด เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด - ไม่พูดล้อเลียนให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเสียหาย
	1. จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจาก	การจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่

ตาราง 3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.4	เรื่องที่ฟังและดู 2. พุดสรุปความจากการฟังและดู 3. พุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู 4. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟังและดู	ฟังและดู ในชีวิตประจำวัน การจับใจความ และการพุดแสดงความรู้ ความคิดในเรื่องที่ฟังและดู จากสื่อต่างๆ เช่น - เรื่องเล่า - บทความสั้นๆ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - โฆษณา - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ - เรื่องราวจากบทเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
	5. รายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การรายงาน เช่น - การพุดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพุดลำดับเหตุการณ์
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	มารยาทในการฟัง การดู และการพุด
ป.5	1. พุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และ ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู 2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล จากเรื่องที่ฟังและดู 3. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่อง ที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล	การจับใจความ และการพุดแสดงความรู้ ความคิดในเรื่องที่ฟังและดู จากสื่อต่างๆ เช่น - เรื่องเล่า - บทความ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - โฆษณา - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟัง และดูในชีวิตประจำวัน
	4. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษา ค้นคว้าจากการฟัง การดู และการ สนทนา	การรายงาน เช่น - การพุดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพุดลำดับเหตุการณ์
	5. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	มารยาทในการฟัง การดู และการพุด
ป.6	1. พุดแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู 2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล	การพุดแสดงความรู้ ความเข้าใจในจุดประสงค์ ของเรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่างๆ ได้แก่ - สื่อสิ่งพิมพ์

ตาราง 3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	จากเรื่องที่ฟังและดู	- สื่ออิเล็กทรอนิกส์
	3. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูสื่อโฆษณาอย่างมีเหตุผล	การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูสื่อโฆษณา
	4. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การรายงาน เช่น - การพุดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน - การพุดลำดับเหตุการณ์
	5. พุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล และน่าเชื่อถือ	การพุดโน้มน้าวในสถานการณ์ต่างๆ เช่น - การเลือกตั้งกรรมการนักเรียน - การรณรงค์ด้านต่างๆ - การโต้วาที
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	มารยาทในการฟัง การดู และการพุด
ม.1	1. พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	การพุดสรุปความ พุดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู
	2. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู	การพุดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าว
	3. พุดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู	
	4. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	
	5. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน และท้องถิ่นของตน
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	มารยาทในการฟัง การดู และการพุด
ม.2	1. พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	การพุดสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู
	2. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากสื่อต่างๆ	การพุดวิเคราะห์และวิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู
	3. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผลเพื่อนำข้อคิดมา	

ตาราง 3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	
	4. พุดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์	การพูดในโอกาสต่างๆ เช่น - การพูดอวยพร - การพูดโน้มน้าว - การพูดโฆษณา
	5. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้า	การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	มารยาทในการฟัง การดู และการพูด
ม.3	1. แสดงความคิดเห็นและประเมินเรื่องจากการฟังและการดู	การพูดแสดงความคิดเห็น และประเมินเรื่องจากการฟังและการดู
	2. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	การพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู
	3. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
	4. พุดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์	การพูดในโอกาสต่างๆ เช่น - การพูดโต้วาที - การอภิปราย - การพุดยอวาที
	5. พุดโน้มน้าวโดยนำเสนอหลักฐานตามลำดับเนื้อหาอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ	การพุดโน้มน้าว
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	มารยาทในการฟัง การดู และการพูด
ม.4-6	1. สรุปแนวคิด และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู	การพุดสรุปแนวคิด และการแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
	2. วิเคราะห์ แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล	การวิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู การเลือกเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ
	3. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนด	การประเมินเรื่องที่ฟังและดูเพื่อกำหนดแนวทาง

ตาราง 3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	แนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	นำไปประยุกต์ใช้
	4. มีวิจารณ์ญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู	
	5. พูดในโอกาสต่างๆ พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษาถูกต้องเหมาะสม	การพูดในโอกาสต่างๆ เช่น - การพูดในที่ประชุมชน - การพูดอภิปราย - การพูดแสดงทรรศนะ - การพูดโน้มน้าวใจ
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตาราง 4 ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ท 4.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. บอกและเขียนพยัญชนะ สระวรรณยุกต์ และเลขไทย	- พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ - เลขไทย
	2. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	- การสะกดคำ การแจกแจก และการอ่านเป็นคำ - มาตรฐานตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - การผันคำ - ความหมายของคำ
	3. เรียบเรียงคำเป็นประโยคง่าย ๆ	- การแต่งประโยค
	4. ต่อดำคล้องจองง่ายๆ	- คำคล้องจอง
ป.2	1. บอกและเขียนพยัญชนะ สระวรรณยุกต์ และเลขไทย	- พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ - เลขไทย
	2. เขียนสะกดคำและบอกความหมาย	- การสะกดคำ การแจกแจก และการอ่านเป็นคำ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ของคำ	<ul style="list-style-type: none"> - มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา - การผันอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่มีความหมายตรงข้ามกัน - คำที่มี รร - ความหมายของคำ
	3. เรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - การแต่งประโยค - การเรียบเรียงประโยคเป็นข้อความสั้นๆ
	4. บอกลักษณะคำคล้องจอง	- คำคล้องจอง
	5. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	<ul style="list-style-type: none"> - ภาษาไทยมาตรฐาน - ภาษาถิ่น
ป.3	1. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	<ul style="list-style-type: none"> - การสะกดคำ การแจกถูก และการอ่านเป็นคำ - มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา
		<ul style="list-style-type: none"> - การผันอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำที่ประวิสรรชนีย์และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ - คำที่มี ฤ ฎ - คำที่ใช้ บัน บรร - คำที่ใช้ รร - คำที่มีตัวการันต์ - ความหมายของคำ
	3. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	<p>ชนิดของคำ ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา

ตาราง 4 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ	การใช้พจนานุกรม
	5. แต่งประโยคง่ายๆ	การแต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ประโยคบอกเล่า - ประโยคปฏิเสธ - ประโยคคำถาม - ประโยคขอร้อง - ประโยคคำสั่ง
	6. แต่งคำคล้องจองและคำขวัญ	คำคล้องจอง คำขวัญ
	7. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาถิ่น
ป.4	1. สกกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ	- คำในแม่ ก กา - มาตราตัวสะกด - การผันอักษร - คำเป็นคำตาย - คำพ้อง
	2. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	ชนิดของคำ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา - คำวิเศษณ์
	3 ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ	การใช้พจนานุกรม
	4. แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา	ประโยคสามัญ <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนประกอบของประโยค - ประโยค 2 ส่วน - ประโยค 3 ส่วน
	5. แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ	- กลอนสี่ - คำขวัญ
	6. บอกความหมายของสำนวน	สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

ตาราง 4 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นได้	- ภาษาไทยมาตรฐาน - ภาษาถิ่น
ป.5	1. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	ชนิดของคำ ได้แก่ - คำบุพบท - คำสันธาน - คำอุทาน
	2. จำแนกส่วนประกอบของประโยค	ประโยคและส่วนประกอบของประโยค
	3. เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่น	ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาถิ่น
	4. ใช้คำราชาศัพท์	คำราชาศัพท์
	5. บอกคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย	คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
	6. แต่งบทร้อยกรอง	กาพย์ยานี 11
	7. ใช้สำนวนได้ถูกต้อง	สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต
ป.6	1. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	ชนิดของคำ - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา - คำวิเศษณ์ - คำบุพบท - คำเชื่อม - คำอุทาน
	2. ใช้คำได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล	คำราชาศัพท์ ระดับภาษา ภาษาถิ่น
	3. รวบรวมและบอกความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
	4. ระบุลักษณะของประโยค	กลุ่มคำหรือวลี ประโยคสามัญ ประโยครวม

ตาราง 4 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ประโยคซ้อน
	5. แต่งบทร้อยกรอง	กลอนสุภาพ
	6. วิเคราะห์และเปรียบเทียบสำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต	สำนวนที่เป็นคำพังเพย และสุภาษิต
ม.1	1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	เสียงในภาษาไทย
	2. สร้างคำในภาษาไทย	การสร้างคำ - คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน - คำพ้อง
	3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	ชนิดและหน้าที่ของคำ
	4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน	ภาษาพูด ภาษาเขียน
	5. แต่งบทร้อยกรอง	กาพย์ยานี 11
	6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต
ม.2	1. สร้างคำในภาษาไทย	การสร้างคำสมาส
	2. วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญประโยครวม และประโยคซ้อน	ลักษณะของประโยคในภาษาไทย - ประโยคสามัญ - ประโยครวม - ประโยคซ้อน
	3. แต่งบทร้อยกรอง	กลอนสุภาพ
	4. ใช้คำราชาศัพท์	คำราชาศัพท์
	5. รวบรวมและอธิบายความหมายของคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
ม.3	1. จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
	2. วิเคราะห์โครงสร้างประโยคซับซ้อน	ประโยคซับซ้อน
	3. วิเคราะห์ระดับภาษา	ระดับภาษา
	4. ใช้คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติ	คำทับศัพท์ คำศัพท์บัญญัติ

ตาราง 4 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ	คำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ
	6. แต่งบทร้อยกรอง	โคลงสี่สุภาพ
ม.4-ม.6	1. อธิบายธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษา	ธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา ลักษณะของภาษา - เสียงในภาษา - ส่วนประกอบของภาษา - องค์ประกอบของพยางค์และคำ
	2. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์	การใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยค - คำและสำนวน - การร้อยเรียงประโยค - การเพิ่มคำ - การใช้คำ - การเขียนสะกดคำ
	3. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม	ระดับของภาษา คำราชาศัพท์
	4. แต่งบทร้อยกรอง	กาพย์ โคลง ร่าย และฉันท์
	5. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น	อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น
	6. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย	หลักการสร้างคำในภาษาไทย
	7. วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	การประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตาราง 5 ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐาน ท 5.1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก	วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก เช่น - นิทาน - เรื่องสั้นง่ายๆ - ปริศนาคำทาย - บทร้องเล่น - บทอาขยาน - บทร้อยกรอง - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน
	2. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรอง - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ป.2	1. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็ก เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	วรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก เช่น - นิทาน - เรื่องสั้นง่ายๆ - ปริศนาคำทาย - บทอาขยาน - บทร้อยกรอง - วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียน
	2. ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในห้องเรียน	บทร้องเล่นที่มีคุณค่า - บทร้องเล่นในห้องเรียน - บทร้องเล่นในการละเล่นของเด็กไทย
	3. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ป.3	1. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	วรรณคดี วรรณกรรม และเพลงพื้นบ้าน - นิทานหรือเรื่องในห้องเรียน

ตาราง 5 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>2. รู้จักเพลงพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็ก เพื่อปลูกฝังความชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่น</p> <p>3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน</p>	<p>- เรื่องสั้นง่ายๆ ปริศนาคำทาย</p> <p>- บทร้อยกรอง</p> <p>- เพลงพื้นบ้าน</p> <p>- เพลงกล่อมเด็ก</p> <p>- วรรณกรรมและวรรณคดีในบทเรียนและตามความสนใจ</p>
	4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	<p>บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า</p> <p>- บทอาขยานตามที่กำหนด</p> <p>- บทร้อยกรองตามความสนใจ</p>
ป.4	<p>1. ระบุข้อคิดจากนิทานพื้นบ้านหรือนิทานคติธรรม</p> <p>2. อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง</p>	<p>วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น</p> <p>- นิทานพื้นบ้าน</p> <p>- นิทานคติธรรม</p> <p>- เพลงพื้นบ้าน</p> <p>- วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียนและตามความสนใจ</p>
	3. ร้องเพลงพื้นบ้าน	เพลงพื้นบ้าน
	4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	<p>บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า</p> <p>- บทอาขยานตามที่กำหนด</p> <p>- บทร้อยกรองตามความสนใจ</p>
ป.5	<p>1. สรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน</p> <p>2. ระบุความรู้และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง</p> <p>3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม</p>	<p>วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น</p> <p>- นิทานพื้นบ้าน</p> <p>- นิทานคติธรรม</p> <p>- เพลงพื้นบ้าน</p> <p>- วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียนและตามความสนใจ</p>
	4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	<p>บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า</p> <p>- บทอาขยานตามที่กำหนด</p> <p>- บทร้อยกรองตามความสนใจ</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.6	1. แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน	วรรณคดีและวรรณกรรม เช่น - นิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและท้องถิ่นอื่น
	2. เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเองและนิทานพื้นบ้านของท้องถิ่นอื่น	- นิทานคติธรรม - เพลงพื้นบ้าน
	3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	- วรรณคดีและวรรณกรรมในบทเรียนและตามความสนใจ
	4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ม.1	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี - บันทึกการเดินทาง - วรรณกรรมท้องถิ่น
	2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ	การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
	3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	
	4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
	5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ม.2	1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านในระดับที่ยากขึ้น	วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ - ศาสนา

ตาราง 5 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาชิต คำสอน - เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี - บันทึกการเดินทาง
	<p>2. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นที่อ่าน พร้อมยกเหตุผลประกอบ</p> <p>3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน</p> <p>4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง</p>	<p>การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น</p>
	<p>5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ</p>	<p>บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ม.3	<p>1. สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น</p>	<p>วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาชิตคำสอน - เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี
	<p>2. วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน</p> <p>3. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง</p>	<p>การวิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรม</p>

ตาราง 5 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
ม.4-ม.6	1. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น	หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น - จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม - การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม - การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม - การวิเคราะห์และการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม
	2. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต	การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต
	3. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม - ด้านวรรณศิลป์ - ด้านสังคมและวัฒนธรรม
	4. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม
	5. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา	วรรณกรรมพื้นบ้านที่แสดงถึง - ภาษากับวัฒนธรรม - ภาษาถิ่น
	6. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มี	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

ตาราง 5 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	คุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง	

กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยให้บรรลุผล ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์จุดหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของแต่ละชั้น เพื่อวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้ เป็นผู้สนับสนุน เสริมสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่มีความหลากหลาย แก่ผู้เรียน โดยดำเนินการดังนี้

1. เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น กิจกรรมการเรียนรู้แบบทดลอง แบบโครงงาน แบบสืบสวน สอบสวน แบบศูนย์การเรียนรู้ แบบอภิปราย แบบสำรวจ แบบร่วมมือ

2. คิดค้นเทคนิคเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนสามารถคิดค้น รูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ และนำมาใช้อย่างเหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ด้านเนื้อหา ความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม ของโรงเรียนและชุมชน

3. การจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกมาปรับใช้ โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามกระบวนการเรียนรู้อย่างมีความสุข การพัฒนาการเรียนรู้หลักการใช้ภาษา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจธรรมชาติของภาษาและวัฒนธรรม การใช้ ภาษาไทย เกิดความตระหนักว่า ภาษามีความสำคัญและมีพลัง กิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ หลักการ ทางภาษา จำเป็นต้องจัดควบคู่และสัมพันธ์กับกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร ทุกกิจกรรม การวัดและประเมินผลภาษาไทย

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งต้อง ดำเนินการควบคู่กันไป การบูรณาการ หรือประสมประสาน การวัดและประเมินผลกับการเรียนการสอน เข้าด้วยกัน จะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาหลายประการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนซึ่งเป็นศูนย์กลาง ของการพัฒนานั้น การวัดและการเรียนรู้ทางตรงก็คือ จะให้ข้อมูลย้อนกลับที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล ส่วนผลทางอ้อมคือ จะเป็นสิ่งชี้้นำการเรียนการสอน ดังนั้นผู้จัดการศึกษา ได้ให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านภาษาเป็นงานที่ต้องการความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษา และการพัฒนาทางภาษา การวัดผลการเรียนรู้ด้านภาษาไทยจำเป็นต้องเข้าใจหลักการ เพื่อเป็นพื้นฐาน การดำเนินงาน ดังนี้

1. ทักษะทางภาษา การอ่าน เขียน ฟัง ดู พูด หลักการใช้ภาษา มีความสำคัญเท่าๆ กันและทักษะ เหล่านี้ มีความเกี่ยวเนื่องกัน และความก้าวหน้าของทักษะหนึ่งจะมีผลต่อพัฒนาการทักษะ อื่นๆ

2. ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาเช่นเดียวกับทักษะการคิด ทักษะทางสังคม เมื่อผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาตามความต้องการที่แท้จริงของตนเองและในสภาพการณ์ จริงทั้งในบริบททางวิชาการในห้องเรียนและชุมชนที่กว้างออกไป

3. ผู้เรียนต้องเรียนรู้การใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนอย่างถูกต้องด้วยการฝึกฝน มิใช่ การเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาอย่างเดียว การเรียนการใช้ภาษาที่ประกอบด้วยไวยากรณ์ การสะกดคำ และเครื่องหมายต่างๆ จะค่อยๆ เพิ่มขึ้น เมื่อผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาของตน

4. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านขั้นตอนการพัฒนาทางภาษาเช่นเดียวกัน แต่จะแตกต่างกัน ในจังหวะก้าวและวิธีการเรียนรู้

5. ภาษาและวัฒนธรรม วรรณคดี วรรณกรรม มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด หลักสูตรให้ ความสำคัญ ให้ความเคารพ และเห็นคุณค่าของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภูมิหลังทางภาษา และความ หลากหลายของภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและกระตุ้นให้ผู้เรียนอยาก เรียนรู้ และเกิดความซาบซึ้งเห็นคุณค่าและเกิดนิสัยรักการอ่าน

จากการศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ผู้วิจัย เห็นความสำคัญที่ผู้เรียนจะเรียนรู้หลักภาษาไทย และการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องมี ประสิทธิภาพจะต้องเข้าใจธรรมชาติของภาษาไทย หลักภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยเป็นอย่างดี

ความสามารถด้านภาษา (Literacy)

1. คำจำกัดความ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้กำหนดคำ นิยามของ ความสามารถด้านภาษา (Literacy) โดยระดมสมองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้รู้ และผู้เกี่ยวข้องทุก ฝ่าย อาทิอาจารย์จากมหาวิทยาลัยหลาย ๆ แห่ง สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การ มหาชน) ศึกษาพิเศษจากเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักวิชาการศึกษาจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง จนได้ข้อสรุปนิยาม ความสามารถด้านภาษา (Literacy) เป็นความสามารถพื้นฐานที่สำคัญ และจำเป็นต่อการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกใน การที่จะใช้ประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดนิยามไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 ; 2 – 16)

ความสามารถด้านภาษา (Literacy) หมายถึง ความสามารถในการอ่าน การฟัง การดู การพูด เพื่อรู้ เข้าใจ วิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญประเมินสิ่งที่อ่าน ฟัง ดู จากสื่อประเภทต่าง ๆ และ

สื่อสารด้วยการพูดการเขียน ได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันในสังคม และการศึกษาตลอดชีวิต

คำสำคัญ (Keywords)

1. รู้ หมายถึง สามารถบอกความหมาย เรื่องราว ข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ต่าง ๆ
2. เข้าใจ หมายถึง สามารถแปลความ ตีความ ขยายความและอ้างอิง
3. วิเคราะห์ หมายถึง สามารถแยกแยะโครงสร้าง เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น
เหตุผล และคุณค่า
4. สรุปสาระสำคัญ หมายถึง สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างครอบคลุม
5. ประเมิน หมายถึง สามารถตัดสินความถูกต้อง ความชัดเจนความเหมาะสม คุณค่า
อย่างมีหลักเกณฑ์
6. สื่อประเภทต่าง ๆ หมายถึง สิ่งที่น่าเสนอเรื่องราวและข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ทั้งที่เป็น
สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อของจริง
7. สื่อสาร หมายถึง สามารถถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และความคิดจากการอ่าน
ฟังและดู โดยการพูดหรือเขียนอธิบาย วิเคราะห์ สรุปหรือประเมิน
8. สร้างสรรค์ หมายถึง สามารถสื่อสารความรู้ ความเข้าใจ เรื่องราวทัศนะ และความคิด
ที่แปลกใหม่จากการอ่าน การฟัง และการดู เป็นคำพูดการเขียน หรือการกระทำได้อย่างหลากหลาย
และมีประโยชน์เพิ่มมากขึ้น
9. การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การอยู่ร่วมกันในสังคม และการศึกษาตลอดชีวิต
หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ การสรุปสาระสำคัญนำไปใช้
เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการตัดสินใจในการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนาตนเอง
อย่างต่อเนื่อง

2.ระดับความสามารถชั้นปี

ตาราง 6 ระดับความสามารถชั้นปี

ระดับชั้นปี	ความสามารถและตัวชี้วัด	ความหมายและตัวชี้วัดความสามารถ
ประถมศึกษา ปีที่ 1	สามารถบอกความหมาย เล่าเรื่องราวจาก สิ่งที่ฟัง ดู และอ่าน คาดคะเนเหตุการณ์ จากการฟัง ดู อ่าน และสื่อสารความรู้ ความเข้าใจ ด้วยคำและประโยคง่าย ๆ ตัวชี้วัด 1. บอกความหมายของคำและประโยค 2. บอกความหมายของเครื่องหมาย สัญลักษณ์ 3. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 4. คาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น จากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 5. สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ ด้วยคำและประโยคง่าย ๆ	1. บอกความหมายเล่าเรื่องราว หมายถึง สามารถแสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ถ้อยคำภาษา สัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย เรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการฟัง ดู และอ่านใน ชีวิตประจำวัน ตอบคำถามด้วยการพูด เขียนหรือด้วยวิธีการสื่อสารอื่น ๆ ที่เหมาะสม กับวัย 2. คาดคะเนเหตุการณ์ หมายถึง สามารถคาด เดาเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น โดยใช้ความรู้ ความ เข้าใจจากการฟัง ดู และอ่าน จากประสบการณ์ ได้อย่างสมเหตุสมผล 3. สื่อสาร หมายถึงสามารถใช้ภาษาง่าย ๆ แสดงความรู้ ความเข้าใจ เรื่องที่ฟัง ด และอ่าน
ประถมศึกษา ปีที่ 2	สามารถบอกความหมาย เล่าเรื่องราว และคาดคะเนเหตุการณ์ สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ และข้อคิดเห็นง่าย ๆ จาก เรื่องที่ฟัง ดู และอ่านได้อย่างเหมาะสม ตัวชี้วัด 1. บอกความหมายของคำ และประโยคจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 2. บอกความหมายของเครื่องหมาย สัญลักษณ์ 3. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 4. คาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น จากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 5. สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ และข้อคิดเห็นง่าย ๆ จากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่านเป็นถ้อยคำและเขียน สื่อสารเป็นประโยคง่าย ๆ ได้	1. บอกความหมาย เล่าเรื่องราว หมายถึง สามารถแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ถ้อยคำภาษา สัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย เรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการฟัง ดูและอ่านใน ชีวิตประจำวัน ตอบคำถามด้วยการพูด เขียน หรือด้วยวิธีการสื่อสารอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับวัย 2. คาดคะเนเหตุการณ์ หมายถึง สามารถคาด เดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยใช้ความรู้ ความ เข้าใจ จากการฟัง ดู อ่าน และจาก ประสบการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล 3. สื่อสาร หมายถึง สามารถใช้ภาษาพูด เขียน ง่าย ๆ แสดงความรู้ ความเข้าใจ และ ความคิดเห็นในเรื่อง ที่ฟัง ดู และอ่านได้

ตาราง 6 (ต่อ)

ระดับชั้นปี	ความสามารถและตัวชี้วัด	ความหมายและตัวชี้วัดความสามารถ
ประถมศึกษา ปีที่ 3	<p>สามารถบอกความหมาย เล่าเรื่องราว ย่อเรื่อง และคาดคะเนเหตุการณ์ สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ และข้อคิดเห็น จากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่านได้อย่างเหมาะสม</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายของคำและประโยค จากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 2. บอกความหมายของเครื่องหมาย สัญลักษณ์ 3. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 4. บอก เล่าเรื่องราวที่ได้จากการฟัง ดู และอ่านอย่างง่าย ๆ 5. คาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น จากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 6. สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน อย่างเหมาะสม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมาย เล่าเรื่องราว หมายถึง สามารถแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ถ้อยคำภาษา สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมาย เรื่องราวที่เกิดขึ้นจากการฟัง ดู และอ่านในชีวิตประจำวัน ตอบคำถามด้วยการพูด เขียน หรือด้วยวิธีการ สื่อสารอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับวัย 2. ย่อเรื่อง หมายถึง สามารถบอก เล่าเรื่องราว ที่ฟัง ดู และอ่าน อย่างสั้น ๆ ได้ใจความ 3. คาดคะเนเหตุการณ์ หมายถึง สามารถคาดเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจจากการฟัง ดู และอ่านจากประสบการณ์ ได้อย่างสมเหตุสมผล 4. สื่อสาร หมายถึง สามารถใช้ภาษาพูดเขียน แสดงความรู้ ความคิดเห็นในเรื่องที่ฟัง ดู และอ่านได้
ประถมศึกษา ปีที่ 4	<p>สามารถอธิบาย สรุปเรื่อง วิเคราะห์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เชื่อมโยง และคาดคะเนเรื่องราวอย่างมีเหตุผล และสื่อสารความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟังและดู ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบาย สรุปเรื่องอย่างย่อ จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 2. บอกความหมายของเครื่องหมาย สัญลักษณ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบาย หมายถึง สามารถแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้จากการอ่าน ฟัง และดู 2. สรุปเรื่อง หมายถึง สามารถย่อเรื่องที่อ่าน ฟัง และดูอย่างสั้น ๆ ได้ใจความครบถ้วน สมบูรณ์ 3. วิเคราะห์ หมายถึง สามารถระบุข้อความเป็นข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 4. สื่อสาร หมายถึง สามารถใช้ภาษา ในการเขียนและพูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น

ตาราง 6 (ต่อ)

ระดับชั้นปี	ความสามารถและตัวชี้วัด	ความหมายและตัวชี้วัดความสามารถ
	3. ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ดู และอ่าน 4. บอก เล่าเรื่องราวที่ได้จากการฟัง ดู และอ่านอย่างง่าย ๆ 5. สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดูอย่างถูกต้องและเหมาะสม	ในเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์ของบุคคล ๕. สื่อสาร หมายถึง สามารถใช้ภาษา ในการเขียนและพูด แสดงความรู้ความคิดเห็น ในเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู ได้อย่าง ถูกต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์ของบุคคล
ประถมศึกษา ปีที่ 5	สามารถอธิบายความหมายโดยตรง โดยนัย จับใจความสำคัญ สรุปเรื่อง วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เชื่อมโยงและคาดคะเนเรื่องราว อย่างมีเหตุผล และสื่อสารความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม ตัวชี้วัด 1. อธิบายความหมายโดยตรง โดยนัยจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 4. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 5. เชื่อมโยงและคาดคะเนเรื่องราว จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู อย่างมีเหตุผล 6. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 7. สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดูอย่าง ถูกต้องและเหมาะสม	1. อธิบายความหมาย โดยตรงโดยนัย หมายถึง สามารถบอกความหมายของคำตาม ตัวอักษร หรือตามที่กำหนดความหมายใน พจนานุกรมความหมายแฝงที่เป็นความหมาย ใหม่ในสถานการณ์ รวมทั้งเจตนาในการสื่อสาร ซึ่งจะต้องตีความหมายจากคำที่แวดล้อมและ สถานการณ์ของการสื่อสารของคำ วลี และ ประโยคจากการอ่าน ฟัง และดู 2. จับใจความสำคัญ หมายถึง สามารถระบุสาระสำคัญของเรื่อง จากการอ่าน ฟัง และดู 3. สรุปเรื่อง หมายถึง สามารถบอกสิ่งที่ได้ สันเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดูอย่าง ครบถ้วนและกระชับ 4. วิเคราะห์ หมายถึง สามารถระบุข้อความเป็นข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น สาระสำคัญและสาระ ประกอบจาก เรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 5. เชื่อมโยงและคาดคะเน หมายถึง สามารถ บอกความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ของเรื่องราวเพื่อ คาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น โดยใช้ความรู้ ความ เข้าใจ จากการอ่าน ฟัง และดูจากประสบการณ์ ได้อย่างสมเหตุสมผล 6. สื่อสาร หมายถึง สามารถใช้ภาษา ในการเขียน และพูด แสดงความรู้ ความคิดเห็น ในเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู

ตาราง 6 (ต่อ)

ระดับชั้นปี	ความสามารถและตัวชี้วัด	ความหมายและตัวชี้วัดความสามารถ
ประถมศึกษาปีที่ 6	<p>สามารถอธิบายความหมายโดยตรง โดยนัย จับใจความสำคัญ สรุปเรื่อง วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เชื่อมโยง และคาดคะเนเรื่องราวอย่างมีเหตุผล สื่อสารและนำความรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู ไปใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและสร้างสรรค์</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายความหมายโดยตรงโดยนัย จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 3. สรุปเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 4. วิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น 	<p>1. อธิบายความหมาย โดยตรงโดยนัย หมายถึง สามารถบอกความหมายของคำตาม ตัวอักษรหรือตามที่กำหนดความหมายใน พจนานุกรมความหมายแฝงที่เป็น ความหมาย ใหม่ในสถานการณ์ รวมทั้งเจตนาในการสื่อสาร ซึ่งจะต้องตีความหมายจากคำที่แวดล้อม และสถานการณ์ของการสื่อสาร และ ประโยคจากการอ่าน ฟัง และดู</p> <p>2. จับใจความสำคัญ หมายถึง สามารถระบุสาระสำคัญของเรื่องจากการอ่าน ฟัง และดู</p> <p>3. สรุปเรื่อง หมายถึง สามารถบอกสาระหรือ สิ่งที่ได้สังเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู อย่างได้ใจ ความครบถ้วนสมบูรณ์ และสั้น กระชับ</p>
	<p>จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู 6. เชื่อมโยงและคาดคะเนเรื่องราว จากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู อย่างมีเหตุผล 7. สื่อสารความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดูอย่างถูกต้องเหมาะสม และสร้างสรรค์ 8. นำความรู้ ความเข้าใจ และความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดูไปใช้ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและสร้างสรรค์ 	<p>4. วิเคราะห์ หมายถึง สามารถ ระบุข้อความ ที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สาระสำคัญ และสาระประกอบจากเรื่องที่อ่าน ฟังและดู</p> <p>5. เชื่อมโยงและคาดคะเน หมายถึง สามารถบอกความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ของเรื่องราวเพื่อคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้น โดยใช้ความรู้ของคำ วลี ความเข้าใจจากการ อ่าน ฟัง และดู จากประสบการณ์ได้อย่าง สมเหตุสมผล</p>

จากคำนิยาม ตัวชี้วัดความสามารถ และความหมาย ทำให้เห็นได้ว่า ความสามารถด้านภาษานั้นหมายรวมถึงการสื่อสารที่ประกอบด้วยการรับสาร ได้แก่ การอ่าน การฟัง การดู แล้วผ่านกระบวนการใช้ปัญญาในรูปแบบการคิดแบบต่างๆ แล้วถ่ายทอดส่งสารมาเป็นการพูด และการเขียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้

ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องในการวิจัยต่อไป

ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่นิยมนำมาใช้ ผู้วิจัยจึงศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ มาเป็นแนวทางการวิจัยตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ หรือชุดการสอน มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2526 : 196) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนการสอนว่า ชุดการเรียนการสอน หมายถึง ระบบการสื่อประสมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ชุดการเรียนการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองแบ่งเป็นหมวดๆ

บุญเกื้อ ครรหาเวช (2530 : 66-67) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนการสอนว่า ชุดการเรียนการสอน หมายถึง สื่อการสอนชนิดหนึ่งซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม (Multimedia) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ ตามหัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ โดยจัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง กล่อง หรือกระเป่า

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 113 -114) ได้ให้ความหมายของ ชุดการสอนไว้ว่าเป็นสื่อผสมประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอน มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาหน่วยการเรียนรู้หรือหัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ถวัลย์ มาศจรัส และคณะ (2546 : 26-27) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนการสอนว่า ชุดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกันไว้เป็นชุด ซึ่งประกอบไปด้วย ขั้นตอนรายละเอียดที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ เนื้อหาสาระสำหรับการเรียนรู้ ใบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดหรือจัดเตรียมไว้ และเครื่องมือวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปชุดการเรียนรู้ หรือชุดการสอน เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดไว้เป็นชุด เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาต่าง ๆ และสะดวกต่อครู

2. แนวคิดและหลักการของชุดการเรียนรู้

บุญเกื้อ ครรหาเวช (2530 : 67-69) ได้สรุปแนวคิดและหลักการของชุดการเรียนการสอนไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการจัดการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ วิธีการสอนที่เหมาะสมที่สุด คือ การจัดการสอนรายบุคคลหรือการจัดการศึกษาตามเอกัตภาพและการศึกษาด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียน ได้มีอิสระในการเรียนรู้ตามระดับสติปัญญาความสามารถ และความสนใจ โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ตามความเหมาะสม

2. ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวทางการเรียนการสอนไปจากเดิม คือ การเปลี่ยน การเรียนการสอนที่เคยยึดครูเป็นหลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เอง โดยใช้แหล่ง ความรู้ จากสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ การใช้สื่อการสอนต้องตรงตามเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการ สอนวิชาต่างๆ โดยนิยมจัดอยู่ในรูปชุดการสอน การเรียนในลักษณะนี้ ผู้เรียนจะเรียนจากครูเพียง 1 ใน 4 ส่วน ที่เหลือผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากสื่อการเรียนด้วยตนเอง

3. การเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวออกไปของสื่อการสอน การใช้สื่อในปัจจุบันได้ ครอบคลุมไปถึงการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงกระบวนการและกิจกรรมต่างๆ มาผสมผสานกันให้ เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียนแทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน ตลอดเวลาและเปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอน ไปเป็นการผลิตสื่อเพื่อช่วยผู้เรียนเรียน นั่นคือ ให้ผู้เรียนสามารถใช้สื่อการเรียนต่างๆ ด้วยตนเองโดยมีผู้สอนคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ

4. ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน แต่ก่อนความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน กับผู้เรียนในชั้นเรียนมีลักษณะเป็นทางเดียว คือ ผู้สอนเป็นผู้นำและผู้เรียนเป็นผู้ตาม ผู้เรียนไม่มีโอกาสได้ พูดแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจ หากผู้สอนไม่อนุญาต ผู้เรียนเป็นฝ่ายเอาใจผู้สอนมากกว่าผู้สอนเอาใจ ผู้เรียน ผู้สอนวิจารณ์ผู้เรียนในชั้น โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้เรียนตอบไม่ถูกต้องตามความชอบของผู้สอน แต่ถ้าผู้เรียนสิ่งที่ดีน่าชื่นชม ผู้สอนจะนิ่งเสีย เพราะกลัวผู้เรียนจะได้ใจและหลงตัวเอง ดังนั้น ผู้เรียน ไทยส่วนใหญ่จึงมีประสบการณ์ ที่ไม่น่าพึงพอใจไปด้วยเมื่อเติบโตใหญ่ ในส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน กับผู้เรียนนั้นแทบไม่มีเลย เพราะผู้สอนไม่ชอบให้ผู้เรียนคุยกัน จึงไม่ได้ฝึกฝนการท างานเป็นหมู่คณะ เชื่อฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เมื่อเติบโตใหญ่จึงทำงานร่วมกับผู้อื่นลำบาก นอกจากนี้ปฏิกริยา สัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม มักมีเพียงซอล์ก กระดานดำ และแบบเรียน ในห้องสี่เหลี่ยม แคๆ ดังนั้น จึงต้องนำเอาแนวคิดแบบกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกัน

5. การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้โดยจัด สภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม หมายถึง ระบบการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการรับรู้ว่าการตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงทางบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำหรือคิดถูก อันจะทำให้กระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก ในอนาคต และให้เรียนรู้ไปที่ละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเองโดยไม่ถูกบังคับ การจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น จะมีเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยการจัดสอนแบบชุดการเรียนการสอน

3. ประเภทของชุดการเรียนรู้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 69-71) ได้อธิบายเกี่ยวกับประเภทของชุดการเรียนการสอนว่าแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. ชุดการเรียนการสอนประกอบคำบรรยาย สำหรับผู้สอนใช้สอนผู้เรียนเป็นกลุ่มใหญ่หรือเป็นการสอนที่ต้องมีการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดการเรียนการสอนประเภทนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลงและใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดการสอนในการเสนอเนื้อหามากขึ้น สื่อที่ใช้อาจประกอบด้วย รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น ข้อสำคัญคือ สื่อที่นำมาใช้นี้จะต้องให้ผู้เรียนได้เห็นอย่างชัดเจนทุกคน

2. ชุดการเรียนการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม สำหรับให้ผู้เรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5-7 คนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่อยู่ในชุดการเรียนการสอนแต่ละชุด มุ่งการฝึกฝนทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียนและให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน

3. ชุดการเรียนการสอนแบบรายบุคคลหรือชุดการเรียนการสอนตามเอ็กต์ภาพ สำหรับ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ ผู้เรียนต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ด้วย ชุดการสอนชนิดนี้อาจจัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือบทเรียนโมดูลก็ได้

นอกจากชุดการเรียนการสอนทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวแล้ว อาจมีการแยกย่อยเป็นประเภทอื่นได้อีก เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีการใช้ชุดการสอนทางไกล ซึ่งเป็นชุดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนกับผู้สอนอย่างต่างสถานที่ ต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา นอกจากนี้ยังมีชุดการฝึกอบรม ชุดการเรียนการสอนทางไปรษณีย์ เป็นต้น

4. องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

สุนันท์ สังข์อ่อน (2526 : 134-135) ได้กล่าวถึง ชุดการเรียนการสอนชุดหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 อย่างด้วยกัน ดังนี้

1. เนื้อหาหรือมโนทัศน์ ชุดการเรียนการสอนชุดหนึ่งๆ ควรจะเน้นให้ผู้เรียนศึกษาเพียงมโนทัศน์หลักเรื่องเดียว

2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ชุดการเรียนการสอนนั้น ประสบผลสำเร็จหรือประสบความสำเร็จ เป็นข้อความที่ระบุถึงพฤติกรรมที่คาดหวังจะเกิดขึ้นหลัง

การเรียนรู้ ควรจะระบุให้ชัดเจนให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างชัดเจน เพราะจะเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์

3. กิจกรรมให้เลือกหลายๆ อย่าง คือรายละเอียดของกิจกรรมที่ต้องการให้นักเรียนได้เลือกปฏิบัติ เช่น ทำงานกลุ่ม ทำการทดลอง หรือใช้สื่อการเรียนชนิดต่างๆ การที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนเลือกปฏิบัติหลายๆ ทาง มาจากความเชื่อว่ามีวิธีใดวิธีเดียวที่จะเหมาะสมที่สุดกับนักเรียนทุกคน

4. วัสดุประกอบการเรียน จากกิจกรรมต่าง ๆ นั้นจำเป็นต้องมีวัสดุประกอบการเรียนหลายๆ อย่าง เช่น เทปบันทึกเสียง แผนภูมิ แผนภาพ หุ่นจำลอง ฯลฯ สื่อเหล่านี้จะเป็นแหล่งที่จะช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดการเรียนรู้ใหม่ในทัศนที่กำหนดให้

5. แบบทดสอบ ในการประเมินผลดูว่านักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้จากการสอนมากน้อยเพียงใด แบบทดสอบที่ใช้อาจใช้ใน 3 ลักษณะคือ

5.1 แบบทดสอบก่อนเรียน

5.2 แบบทดสอบตนเอง

5.3 แบบทดสอบหลังเรียน

6. กิจกรรมสำรองหรือกิจกรรมเพิ่มเติม หลังจากทีนักเรียนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนแล้ว อาจทำกิจกรรมที่เสนอแนะเพิ่มเติมตามความสนใจได้

7. คำชี้แจงวิธีใช้ชุดการเรียนการสอน เนื่องจากชุดการเรียนการสอนผลิตขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง คำชี้แจงวิธีใช้ชุดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องบอกรายละเอียดของวิธีใช้ชุดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเข้าใจและเรียนได้ด้วยตนเอง

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 71-72) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญภายในชุดการเรียนการสอนสามารถจำแนกออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ชนิดของชุดการเรียนการสอน ภายในคู่มือจะชี้แจงวิธีการใช้อย่างละเอียด อาจจัดทำเป็นแผ่นหรือเป็นเล่มก็ได้

2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือ

ประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดการเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งจะประกอบด้วย

2.1 คำอธิบายในเรื่องที่ทำการศึกษา

2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการกิจกรรม

2.3 การสรุปบทเรียน

บัตรคำสั่งนี้นิยมใช้เป็นกระดาษแข็งตัดเป็นบัตรขนาด 6x8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ประกอบด้วยบทเรียนโปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป แผ่นใส วัสดุกราฟิก หุ่นจำลองของตัวอย่าง

ภาพ เป็นต้น ผู้เรียนจะศึกษาสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ที่บรรจุในชุดการเรียนการสอนตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะทำการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลที่อยู่ในชุดการเรียนการสอนอาจจะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง เลือกคำตอบ ที่ถูกต้อง จับคู่ คู่มือการทดลอง หรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 95-96) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนการสอนว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้านคือ

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอน เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดการเรียนการสอน ศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับ ขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับ ตรวจสอบว่าหลังจากเรียนชุดการเรียนการสอนจบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับให้ผู้เรียนศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นสิ่ง พิมพ์หรือประเภทโฮตททัศน์อุปกรณ์จากคำอธิบายองค์ประกอบของชุดการเรียนการสอนดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุดการเรียนการสอนประกอบด้วยส่วนสำคัญได้แก่ คู่มือการใช้ชุดการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายหรือ วัตถุประสงค์ การเรียนรู้ เนื้อหาสาระสื่อการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นสื่อประสม กิจกรรมและวิธีดำเนิน กิจกรรม แบบทดสอบและแบบประเมินผล

5. ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้อ

สันทัต ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข (2525 : 199) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษาอยู่ เพราะชุดการเรียนการสอน จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนมากที่สุด

2. ผู้เรียนเป็นผู้กระทำการเรียนรู้อย่างอิสระตามความสามารถ ความสนใจ หรือความต้องการของตนเอง

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน

5. ทำให้การเรียนรู้เป็นอิสระจากอารมณ์ของครู ชุดกิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียน เรียนได้ตลอด ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือค้ำช่องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด

6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู เนื่องจากชุดการเรียนการสอนช่วยถ่ายทอดเนื้อหาได้ ดังนั้นครูที่พูดไม่เก่งก็สามารถสอนให้มีประสิทธิภาพได้
7. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย
8. ช่วยลดภาระและสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดการเรียนการสอนผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถนำไปใช้ได้ทันที
9. ช่วยขจัดปัญหาขาดแคลนครูผู้ชำนาญการ เพราะชุดการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย
10. ช่วยสร้างเสริมการเรียนแบบต่อเนื่องหรือการศึกษานอกระบบ เพราะชุดการเรียนการสอนสามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ทุกสถานที่ทุกเวลา
11. แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ตามเวลาและโอกาสที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เรียนซึ่งแตกต่างกัน

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530 : 84) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนรู้แบบรายบุคคล ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลาและโอกาส ที่เหมาะสมของแต่ละคน
2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย
3. ช่วยในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำเอาชุดการสอนมาไปใช้ได้ทุกสถานที่ และทุกเวลา
4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ผู้สอน เพราะชุดการเรียนการสอนผลิตไว้เป็นชุด เป็นหมวดหมู่ สามารถนำมาใช้ได้ทันที
5. เป็นประโยชน์ในการสอนแบบศูนย์การเรียน
เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพเรียกว่า ชุดการสอน
6. กำหนดกิจกรรมการเรียน โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียน หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง การตอบคำถาม การทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น
7. กำหนดแบบประเมินผล แบบประเมินผลต้องตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น

9. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อเป็นหลักประกันว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจึงจำต้องกำหนดเกณฑ์ขั้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุผล

10. ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุง และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ได้ดังนี้

10.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของผู้เรียน

10.2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

10.3 ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่ม

ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

10.4 ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปแล้ว

การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น (QSCCS)

การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น (QSCCS) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ได้รับการนำมาศึกษาและพัฒนาให้เกิดผลขึ้นในปัจจุบันมีการใช้คำต่างกันไป เช่น การจัดการเรียนรู้แบบ QSCCS การจัดการเรียนรู้แบบ Big Five Learning บันได 5 ขั้น เพื่อการพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้แบบขั้นบันได (IS) เป็นต้น ซึ่งมีผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางพัฒนาดังนี้

1. ความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น

พิชญา กันธิยะ (2559 : 140-141) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น (Five Steps for Student Development) ว่าพัฒนาขึ้นโดย Limbach (Limbach และคณะ, 2006) โดยพัฒนาตามหลักการกำหนด จุดมุ่งหมายทางการศึกษาของ Bloom (Taxonomy of Educational Objectives) (Bloom, 1961) ซึ่ง Limbach ได้ เลือกหลักการกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา ทั้ง 6 ระดับ 1 ความรู้ความจำ ระดับความเข้าใจ ระดับการประยุกต์ใช้ ระดับการวิเคราะห์ ระดับการสังเคราะห์ และระดับการประเมินค่า มาพัฒนาเป็นการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การตั้งประเด็นคำถาม/สมมุติฐาน (Hypothesis Formulation) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สังเกต ตั้งข้อสงสัยตั้งคำถามอย่างมีเหตุผลขั้นตอนที่ 2 การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Searching for Information) เป็นการฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือจากการปฏิบัติทดลอง เป็นต้น ขั้นตอนที่ 3 การสรุปองค์ความรู้ (Knowledge Formation) เป็นการฝึกให้นำ ความรู้และข้อมูล หรือสารสนเทศที่ได้จากการอภิปรายการทดลองมาคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และสรุปเป็นองค์ความรู้

ขั้นตอนที่ 4 การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) เป็นการฝึกให้ความรู้ที่ได้มานำเสนอและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดความเข้าใจขั้นตอนที่ 5 บริการสังคมและจิตสาธารณะ (Public Service) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในบริบทรอบตัวและบริบทโลกตามวุฒิภาวะที่เหมาะสมโดยจะนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ที่กล่าวมาแล้วแต่ละขั้นตอนล้วนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ทั้งสิ้น รวมทั้งทุกขั้นตอนยังไปตามทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget)

2. หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กำหนดกรอบแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อนำสู่การพัฒนาความรู้ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่คาดหวังตามกรอบแนวคิดเชิงมนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามโครงการนี้ มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-centered Approach) ซึ่งยึดหลัก การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Constructionism) และมุ่งการพัฒนาความสามารถพื้นฐานที่จำเป็น ของผู้เรียนในด้านภาษา (Literacy) ด้านคำนวณ (Numeracy) และด้านเหตุผล (Reasoning ability) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1.1 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้เกิดจากกระบวนการและวิธีการของผู้เรียนในการสร้างความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นเรื่องเฉพาะตัว การตีความหมายของสิ่งที่เรียนรู้เป็นไปตามประสบการณ์เดิม ความเชื่อ ความสนใจ ภูมิหลัง ฯลฯ การสร้างความรู้เป็นกระบวนการทั้งทางด้านสติปัญญาและสังคม ทฤษฎีนี้มีรากฐานสำคัญมาจากแนวคิดของปีอาเจ (Piaget) และวิก็อตสกี (Vygotsky) นักจิตวิทยากลุ่มการรู้คิด (Cognitivism) ที่สนใจศึกษาเรื่องพัฒนาการทางการรู้คิด ซึ่งเป็นกระบวนการของสมองในการปรับ เปลี่ยน ลด ตัดทอน ขยาย จัดเก็บและใช้ข้อมูลที่รับเข้ามาทางประสาทสัมผัส ความหมายของสิ่งที่รับรู้สำหรับแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามประสบการณ์จากแนวคิดดังกล่าว นำสู่การประยุกต์ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

- 1) จุดประสงค์การเรียนรู้มุ่งเน้นที่กระบวนการสร้างความรู้ ผู้เรียนต้องฝึกฝนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- 2) เป้าหมายการเรียนรู้เปลี่ยนจากการถ่ายทอดสาระการเรียนรู้ที่ตายตัวเป็นการเรียนวิธีการเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้

- 3) ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้จัดกระทำ ศึกษาสำรวจ ลองผิดลอง ถูก จนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจ
- 4) ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อการร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความรู้ร่วมกัน
- 5) ให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกสิ่งที่ต้องการเรียน ตั้งกฎระเบียบ รับผิดชอบ และแก้ปัญหาการเรียนของตนเอง
- 6) ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวกช่วยเหลือ ผู้เรียนในการเรียนรู้ การเรียนรู้เปลี่ยนจากการให้ความรู้เป็นการให้ผู้เรียนสร้างความรู้
- 7) การประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ใช้วิธีการที่หลากหลาย ยืดหยุ่น

1.2 ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

การเรียนรู้ที่เกิดจากการสร้างพลังความรู้ในตนเองและด้วยตนเองของผู้เรียน หากผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความคิดและนาความคิดของตนเองไปสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จะทำให้เห็นความคิดนั้นออกเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เมื่อผู้เรียนสร้างสิ่งหนึ่ง สิ่งใดขึ้นมา ก็หมายถึงการสร้างความรู้ขึ้นในตนเองนั่นเอง ความรู้ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นในตนเองนี้จะมี ความหมายต่อผู้เรียน จะอยู่คงทนไม่ลืมได้ง่าย สามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดของตนได้ดี และเป็นฐานให้สามารถสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทฤษฎีนี้พัฒนาขึ้นโดย เพเพอริท (Papert) แห่งสถาบันเทคโนโลยี แมสซาชูเซตส์ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้คิดของ ปิอาเจ เช่นเดียวกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ทฤษฎีนี้มีจุดเน้นที่ การใช้สื่อเทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนสร้างสาระการเรียนรู้ และชิ้นงานต่างๆ ด้วยตนเอง ในบรรยากาศที่มี ทางเลือกที่หลากหลายตามความถนัด ความสนใจ ให้ผู้เรียนที่มีวัย ความถนัด ความสามารถ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันสร้างสรรค์ความรู้และชิ้นงาน และพัฒนาทักษะ ทางสังคมภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น เป็นมิตร และมีความสุข

3. ความหมายและขั้นตอนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นมีนักการศึกษา นักวิชาการได้สรุปความหมายไว้ดังนี้

ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ และทะเลศ วงศ์นาม(2559 : 89) การเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) คือ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน พัฒนาไปสู่ผู้มีความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติที่พึงประสงค์สำหรับการเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ มีความรู้ พื้นฐานที่จำเป็น สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถสร้างสื่อ อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะชีวิต ร่วมมือในการทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จะต้องมีการบริหารจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น โดยมีกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เรียกว่า “บันได 5 ขั้นเพื่อการพัฒนาผู้เรียน (Five steps for student development)” ประกอบด้วย

1) การเรียนรู้โดยตั้งคำถาม (Learning to Question) เป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักคิด สังเกต ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการตั้งคำถาม

2) การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ (Learning to Search) เป็นการฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือจากการฝึกปฏิบัติ ทดลอง เป็นต้น ซึ่งจะส่งเสริมเกิดการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้

3) การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ (Learning to Construct) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนนำ ความรู้ที่ได้มาสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะในการสื่อสาร

4) การเรียนรู้เพื่อสื่อสาร (Learning to Communicate)

5) การเรียนรู้เพื่อตอบแทนสังคม (Learning to Serve) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับสังคมและชุมชนรอบตัวตามวิถีภาวะของผู้เรียน และจะส่งผลให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและบริการสังคม

เทียมจันทร์ พานิชพลินไชย และคนอื่น ๆ (2557 : 19) ได้สรุปบันได 5 ขั้นเพื่อการพัฒนา ผู้เรียน (Five steps for student development)” มีรายละเอียดนี้

1. การตั้งคำถาม/สมมติฐาน (Hypothesis Formulation) เป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักคิด สังเกต ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการตั้งคำถาม (Learning to Question)

2. การสืบค้นความรู้และสารสนเทศ (Searching for Information) เป็นการฝึกแสวงหา ความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือจาก การฝึกปฏิบัติทดลอง เป็นต้น ซึ่งจะส่งเสริมเกิดการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ (Learning to Search)

3. การสร้างองค์ความรู้ (Knowledge Formation) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้ และสารสนเทศที่ได้จากการแสวงหาความรู้ มาถกแถลง อภิปราย เพื่อนำไปสู่การสรุปและสร้างองค์ ความรู้ (Learning to Construct)

4. การสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีทักษะในการสื่อสาร (Learning to Communicate)

5. การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Public Service) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับสังคมและชุมชนรอบตัว ตามวิถีภาวะของผู้เรียน และจะส่งผลให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและบริการสังคม (Learning to Serve)

วุฒิพงษ์ คำเนตร. (2558 : ออนไลน์) บันได ๕ ขั้น ของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ในศตวรรษที่ ๒๑ (Five Steps for Student Development) คือการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียน มีศักยภาพ และคุณลักษณะตามมาตรฐานสากล โดยจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะในการค้นคว้า แสวงหาความรู้และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น โดยครูผู้สอนจะต้องพยายามจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถ

เรียนรู้และเข้าถึงองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ (Constructivism) ซึ่งบัณฑิต ๕ ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล ยังสามารถที่จะนำมาใช้ในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยได้ ซึ่งมีขั้นตอนของบัณฑิต ๕ ขั้น สู่วิธีการและการจัดการเรียนรู้ในบริบทและขั้นตอนต่อไปนี้

๑. ขั้นการตั้งคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักคิด สังเกต ตั้งคำถาม และเกิดการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม

๒. ขั้นการสืบค้นความรู้และสารสนเทศ (Learning to Search) ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ สืบค้นข้อมูล จากแหล่งข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ จากการฝึกปฏิบัติและการทดลอง ตลอดจนการเก็บข้อมูล เป็นต้น

๓. ขั้นการสร้างความรู้ (Learning to Construct) เป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกันที่ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้จากการศึกษาค้นคว้า การทดลอง มาใช้ในการถกแถลง แสดงความคิดเห็น อภิปรายความรู้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การสรุปและสร้างองค์ความรู้

๔. ขั้นการสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communication) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพูด การอ่าน การเขียน หน้าชั้น

๕. ขั้นการบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve) คือการที่ครูผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนนำความรู้มาสู่การปฏิบัติ สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับสังคม อันจะส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของผู้เรียนและการบริการสังคม

การสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ของนักวิชาการข้างต้นสรุปเป็นแนวทางนำไปพัฒนาได้ว่า เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองเป้าหมายคุณลักษณะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องมีทักษะความสามารถด้านภาษา การใช้เหตุผล และคิดคำนวณ นำไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับชั้นด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอนได้แก่ 1) ขั้นเรียนรู้ด้วยตั้งคำถาม/ตั้งสมมติฐาน (Q) 2) ขั้นสืบค้นจากสารสนเทศ (S) 3) ขั้นสร้างองค์ความรู้ (C) 4) ขั้นสื่อสารนำเสนอความรู้ (C) และ 5) ขั้นบริการสังคม (S)

4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบัณฑิต 5 ขั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้เน้นประเมินความสามารถพื้นฐานเบื้องต้นสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน 3 ด้าน คือความสามารถด้านภาษา (Literacy) ด้านคำนวณ (Numeracy) และด้านเหตุผล (Reasoning ability) และกระบวนการของการเรียนรู้ 4 ขั้นพื้นฐาน ตามบัณฑิต 5 ขั้นการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม การเรียนรู้ด้วยการสืบค้น การเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ และการเรียนรู้ด้วยการสื่อสาร

บัณฑิต 5 ขั้น ของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล (WCSS) ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโรงเรียนทั่วไป ได้แก่

1. การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน (Hypothesis Formulation) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สังเกต ตั้งข้อสงสัย ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผล
2. การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Searching for Information) เป็นการฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือจากการปฏิบัติทดลอง เป็นต้น
3. การสร้าง/สรุปลงค์ความรู้ (Construct/Knowledge Formation) เป็นการฝึกนำความรู้และสารสนเทศหรือข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย การทดลอง มาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ความรู้
4. การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Communication) เป็นการฝึกให้ความรู้ที่ได้มานำเสนอและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดความเข้าใจ
5. การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Public Service) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในบริบทรอบตัวและบริบทโลกตามวุฒิภาวะที่เหมาะสม โดยจะนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

ทั้ง 5 กิจกรรมนี้ ไม่ใช่ขั้นตอนการจัดกิจกรรม เพียงแต่เป็นหลักให้ครุตระหนักว่าในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหัวเรื่องนั้นผู้เรียนต้องได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ โดยมีจุดเน้นสำคัญคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความรู้สึกรักอยากเรียน เป็นเจ้าของการเรียนรู้ที่แท้จริง มีโอกาสได้วางแผนการเรียนรู้ กำหนดขอบเขตแนวทางการเรียนรู้ของตนเอง ลงมือเรียนรู้ตามแผนและควบคุมกำกับ การเรียนรู้ของตนเอง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเรียนรู้มาวิเคราะห์อภิปราย วิพากษ์วิจารณ์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์สรุปลงค์ความรู้ของตน แล้วจัดทำชิ้นงานเพื่อรายงานผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ตามความสนใจ ทำให้ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับเป็นรูปธรรมชัดเจน รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันประเมินปรับปรุงผลการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ Big five Learning แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 กิจกรรมมีดังนี้

1. Learning to Question

- 1) นำข่าว กรณีตัวอย่าง ประสบการณ์จริง เพลง เกม รูปภาพ แผนผัง แผนภูมิ ฯลฯ ที่เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนรู้ เพื่อศึกษา รายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 2) ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่ศึกษาว่าเป็นสภาพปัญหา เป็นเรื่องปกติ หรือเป็นเรื่องของความดีความงาม หาสาเหตุที่มาของเรื่องราว สาเหตุหลัก สาเหตุรอง ผลที่เกิดขึ้น ผลดีผลเสีย ผลตรงผลกระทบ ผลต่อส่วนบุคคล ต่อส่วนรวม เปรียบเทียบความเหมือน ความต่าง เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของข้อมูลด้านต่างๆ สรุปลักษณะสำคัญ

3) ช่วยกันสรุปว่าจะเรียนรู้ร่วมกันเรื่องอะไรมีความสำคัญคุณค่า ประโยชน์ ต่อตัวผู้เรียน ครอบครัว สังคมประเทศชาติอย่างไร

2. Learning to Search

1) ช่วยกันกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจนว่าเรียนรู้เพื่ออะไร ทำไมต้องเรียนรู้ รู้แล้วได้อะไรและร่วมกันเสนอขอบเขต วิธีการ แนวทางการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ โดยเสนอประเด็น รายการเนื้อหาที่ย่อยที่จะเรียนรู้ เสนอวิธีการหาความรู้ แหล่งข้อมูลการเรียนรู้ วิธีการบันทึกผลการเรียนรู้ และสรุปรายงานผลการเรียนรู้ตามความถนัดความสนใจ วิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับตนเอง

2) ร่วมกันอธิบายและรับฟังแผนการ แนวทางการเรียนรู้ และเหตุผลของกันและกัน

3) ร่วมกันอภิปราย วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัดและลักษณะร่วมของแผนการ แนวทางการเรียนรู้ของสมาชิกทุกคน เพื่อเลือกวิธีการที่เหมาะสมที่สุด

4) ตัดสินใจร่วมกันเลือกแผนการ แนวทางการเรียนรู้ที่คิดว่าเหมาะสมที่สุด วิเคราะห์งานจัดแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบในการเรียนรู้ให้กับสมาชิกทุกคน แล้วร่วมกันสร้างเครื่องมือบันทึกข้อมูลการเรียนรู้และประเมินผล

5) ลงมือศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล ทดลองร่วมกันตามแผนที่วางไว้

3. Learning to Construct

1) บันทึกข้อค้นพบ ข้อมูลกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน ข้อจำกัด ปัญหา อุปสรรค

2) ร่วมกันประเมินและปรับปรุงในระหว่างกระบวนการเรียนรู้ 3) นำข้อค้นพบ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ศึกษารวบรวมข้อมูล ศึกษาทดลอง ฯลฯ ของตนมาตรวจสอบประเมิน ค่าความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ถูกต้อง และหาข้อมูลเพิ่มเติมกรณีที่น่าจะเป็น

4. Learning to Communicate

1) ผลัดกันนำเสนอข้อค้นพบ ข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์อย่างกว้างขวางเพื่อจำแนกรายละเอียด เปรียบเทียบ จัดลำดับ หา ลักษณะร่วม จัดกลุ่ม วิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย หาเหตุผล เชื่อมโยงความสัมพันธ์ กำหนดคุณค่าความสำคัญ เรียบเรียง สร้างข้อสรุป

2) ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ กำหนดเป็นความคิดรวบยอด ความรู้ แนวคิด ข้อปฏิบัติ ด้วยसानวนภาษาของตนเอง รวมทั้งสรุปขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

5. Learning to Serve

1) ร่วมกันจัดทำชิ้นงานโดยนำความรู้แนวคิด ข้อปฏิบัติของผู้เรียนที่ได้ค้นพบมานำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ตามความสนใจ รวมทั้งบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้ แสดงความรู้สึกที่มีต่องานและกระบวนการทำงาน

2) นำชิ้นงานมาแสดงเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินชิ้นงานซึ่งกันและกัน วางแผนการศึกษาต่อเนื่องในเรื่องที่ตนสนใจนอกเวลาเรียนในรูปแบบโครงการ

6. หลักการจัดการเรียนรู้

การนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ไปใช้ให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานของตนใหม่หลายอย่าง ซึ่งสามารถสรุปหลักการปฏิบัติได้ดังนี้

1. เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน ศรัทธาและเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ทุกคนใฝ่ดีและปรารถนาความสุข ความสำเร็จในชีวิต

2. ตระหนักว่าผู้สอนไม่ใช่ผู้บอกความรู้ แต่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ อำนวยโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ จัดเตรียมกิจกรรมช่วยเหลือดูแลให้ความสะดวก และให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้

3. การพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นของผู้เรียน 3 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านเหตุผล รวมทั้งการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะหลอมรวมบูรณาการ

4. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาสาระย่อยที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้สอดคล้องกับความจำเป็นในชีวิตประจำวันของผู้เรียนและท้องถิ่น

5. การกำหนดเวลาเรียนแต่ละแผนที่เหมาะสมให้ผู้เรียนมีเวลาเพียงพอที่จะใช้กระบวนการคิดกระบวนการปฏิบัติ และสามารถจัดเวลาในการสอนได้ตามตารางสอนปกติ

6. การสร้างความรู้สึกรักอยากรู้ อยากเห็นให้กับผู้เรียนเป็นก้าวแรกของการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ความสนใจใคร่รู้ในสิ่งที่เรียน ทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์

7. ผู้เรียนเป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริง มีสิทธิ์ที่จะตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย การเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ ฯลฯ ตามความถนัด ความสนใจ ผู้สอนต้องช่วยให้ผู้เรียนเลือกได้เหมาะสมกับตนเองและใช้ขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้เป็นแนวทางในการคิดและปฏิบัติ

8. ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ มีจุดเด่นเฉพาะตัว ผู้สอนต้องค้นให้พบ และช่วยให้ผู้เรียนนำจุดเด่นและความสามารถของผู้เรียนมาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

9. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้มาเสนอเพื่อวิเคราะห์อภิปรายวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง เพื่อจำแนกเปรียบเทียบ จัดลำดับ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ฯลฯ ทำให้สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

10. การให้ผู้เรียนนำความรู้ ข้อค้นพบนำมาจัดทำชิ้นงานในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัด ความสนใจ ทำให้ความรู้ความคิดของผู้เรียนเป็นรูปธรรมชัดเจน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจช่วยทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเองมากยิ่งขึ้น

11. การใช้สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างสาระความรู้และชิ้นงานต่างๆ ด้วยตนเองได้ดี

12. การใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเรียนรู้ในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำช่วยให้ความรู้ความคิดกว้างขวางซับซ้อน หลากหลายยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการพัฒนาในทักษะต่างๆ เช่น ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางภาษา ทักษะด้านการรู้จักเข้าใจตนเอง เป็นต้น

13. การจัดกลุ่มผู้เรียนที่มีความถนัด ความสามารถและประสบการณ์แตกต่างกัน ได้เรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกัน จะเอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์ชิ้นงานและความรู้ และช่วยให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

14. การวัดและการประเมินผล เพื่อให้ทราบความสำเร็จและพัฒนาการที่แท้จริงของผู้เรียน ต้องประเมินอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายตามหลักการของการประเมินผลตามสภาพจริง

7. ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้เป็นเจ้าของการเรียนรู้ที่แท้จริง ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตนเองเป็นผู้เผชิญสถานการณ์ผ่านกระบวนการคิด การปฏิบัติจริง จนตกผลึกเกิดเป็นความรู้ใหม่ของตนเอง ดังนั้นแนวคิดการจัดการเรียนรู้จึงมีประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและครูผู้สอน ดังนี้

7.1 ประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง มีการพัฒนาความสามารถพื้นฐานที่จำเป็น 3 ด้าน มีความสุขและภาคภูมิใจในตนเอง รวมทั้งมีคุณลักษณะและทักษะอันพึงประสงค์อื่นๆ อีกมากมาย ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นผู้วิเคราะห์คุณค่าความสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้ วางแผนกำหนดขอบเขตแนวทางการเรียนรู้ของตนเอง ลงมือเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลายตามความสามารถความถนัดความสนใจ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นพบศักยภาพที่แท้จริงของตน รู้จักและเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น

2. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับข้อมูลความรู้จากประสบการณ์จริง แล้วใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงสรุปสิ่งที่เรียนรู้ และทำชิ้นงานนำเสนอความรู้และกระบวนการเรียนรู้ของตนได้เป็นรูปธรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง รู้เข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างถ่องแท้ สามารถพูดได้ อธิบายได้ชัดเจน เห็นคุณค่าความสำคัญ มีค่านิยมที่เหมาะสม มีทักษะในการปฏิบัติ ปฏิบัติได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้เนื้อหาอื่นๆ และใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

3. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการด้านต่างๆ ทั้งกระบวนการคิดและกระบวนการปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำได้ แก้ปัญหาเป็น สามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้ เช่น สามารถคิดวางแผน คิดแก้ปัญหา วิเคราะห์วิจารณ์ และสรุป ตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะกระบวนการปฏิบัติ ปฏิบัติงานอย่างมีแผน เป็นระบบ มีขั้นตอน มีการประเมินพัฒนาปรับปรุงชิ้นงาน มีทักษะในการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน มีทักษะการแสวงหาความรู้ ฯลฯ

4. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง คิดและปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อแสวงหาค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ของตน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณค่าความสำคัญได้รับการยอมรับ มีความสุขและเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

5. แนวคิดการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนถูกฝึกให้รับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ด้วยการคิดและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อการพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีงาม เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น มีความรับผิดชอบ ขยันอดทน มีทักษะทางสังคม ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขได้ทั้งชิ้นงานและความรู้สึกที่ดีต่อกัน

7.2 ประโยชน์ที่เกิดกับครูผู้สอน

สำหรับประโยชน์ที่ครูผู้สอนจะได้รับจากการปฏิบัติตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่สรุปได้ดังนี้

1. มีโอกาสได้พัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ความคิด จิตใจ ทักษะกระบวนการ เพราะครูไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่ถ่ายทอดความรู้ แต่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ของตนเองได้ การฝึกฝนพัฒนาผู้เรียนย่อมหมายถึงการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนด้วย เพราะการสอนต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ที่เกี่ยวข้องมาก มีสิ่งใหม่ๆ ให้คิดหาและแก้ปัญหาลดเวลาด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชาที่ต่างกัน และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในทุกๆ ด้านทำให้ครูต้องศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคิด ปฏิบัติจริงได้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา วิจัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน ลงมือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สังเกตและประเมินผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่องย่อมมีผลทำให้ผู้สอนพัฒนาทั้งความรู้ ความคิด เจตคติและทักษะกระบวนการตามลำดับ

2. การทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ได้สมบูรณ์จนปรากฏผลอย่างชัดเจนว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง มีการพัฒนาความสามารถตามเป้าหมาย ครูจะรู้สึกว่าคุณเองประสบความสำเร็จในวิชาชีพครู มีความสุขและภาคภูมิใจในตนเอง รักและศรัทธาในอาชีพครู รักเด็ก รักโรงเรียน มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อผู้เรียนและโรงเรียนมากขึ้น

3. การจัดการเรียนรู้เป็นแนวการจัดการเรียนรู้ที่เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เรียน ยึดหลักการที่เชื่อมั่นว่าทุกคนเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ทุกคนมีความสามารถ ใฝ่ดี และปรารถนาความสุขความสำเร็จในชีวิต ผู้เรียนมีหน้าที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนมิใช่ผู้บอกความรู้ แต่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย มีกิจกรรมการคิดและปฏิบัติกับเพื่อนๆ อย่างมีความสุข ครูทำหน้าที่เพียงคอยช่วยเหลือดูแล ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและปฏิบัติงาน ให้การเสริมแรงเพื่อสนับสนุนและให้กำลังใจและประคับประคองการเรียนรู้ของผู้เรียนสู่ความสำเร็จ บรรยากาศการเรียนรู้ข้างต้นจะทำให้ช่องว่างระหว่างครูกับผู้เรียนแคบลง มีความสนิทสนมเป็นกันเองมากขึ้น ด้วยความรักและปรารถนาดีที่มีต่อกัน ก่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นไว้วางใจ รักเคารพศรัทธาครูผู้สอนมากขึ้นพร้อมที่จะเรียนรู้และร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้ดียิ่งขึ้น

4. การจัดการเรียนรู้เป็นแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ การที่ครูได้ศึกษาเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติพัฒนาตนเองจนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีคุณภาพตามเป้าหมายย่อมได้รับเกียรติ ยกย่องจากหน่วยงานจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง เพราะได้ชื่อว่าเป็นผู้ยกระดับวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ทาให้สังคมยกย่องวิชาชีพครู

5. การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ นับว่าครูมีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์จรรโลงสังคมไทยให้เจริญก้าวหน้าและได้ชื่อว่ามีคุณภาพการต่อประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง เพราะการพัฒนาคนคือการพัฒนาชาติ

6. ครูที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ได้มีประสิทธิภาพ จะมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ เพราะการปรับเปลี่ยนการสอนจากแบบเดิมที่ครูใช้ตนเองเป็นแหล่งความรู้ สอนแบบเน้นการอ่านจำเรื่องหรือการสอนแบบบอกความรู้ตรงๆ มาเป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคิดและปฏิบัติจริงจนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาการสอนที่สอดคล้องกับแนวดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และแนวนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ของหน่วยงานทุกระดับ การพัฒนางานในหน้าที่การสอนได้สอดคล้องกับแนวทางดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อตัวผู้สอนเองและต่อโรงเรียนในการรายงานผลการปฏิบัติงานหรือรับการประเมินผลการปฏิบัติงานระดับต่างๆ เช่น การประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

การประเมินมาตรฐานโรงเรียนของต้นสังกัด การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น

8. เจาะใจความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ มีเจาะใจสำคัญของความสำเร็จอยู่ที่การปรับเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอน จากผู้ให้ความรู้ เป็นผู้ช่วยเหลือดูแลอำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาชี้แนะแก่ผู้เรียน ใช้กิจกรรมและคำถามกระตุ้นการคิดการปฏิบัติของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาและค้นพบความรู้ใหม่ด้วยตนเอง มีความสุขและภาคภูมิใจในตนเอง โดยสภาพบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เสริมแรงให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ พึงมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ครูมีทักษะการจัดกิจกรรมที่แบบยืด สามารถสร้างความรู้สึกรักอยากรู้อยากเรียน ความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ ความสำนึกรับผิดชอบต่อการเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาค้นพบและสร้างสรรค์ความรู้ของตนได้ด้วยตนเอง

2. ครูมีทักษะการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวางแผน คิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ จำแนก เปรียบเทียบ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ฯลฯ สร้างข้อสรุป กำหนดเป็นหลักการ ข้อคิดแนวทางการปฏิบัติ ฯลฯ จัดทำชิ้นงานเพื่อนำเสนอความรู้และวิธีการเรียนรู้

3. จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีทางเลือกหลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเนื้อหาสาระแหล่ง การเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ ฯลฯ ตามความสนใจ เพื่อจะได้มีแรงจูงใจในการคิดการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

4. ครูมีทักษะการวัดและประเมินผล สามารถเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด ทำให้ทราบความสำเร็จและพัฒนาการที่แท้จริงของผู้เรียน

5. จัดบรรยากาศของความร่วมมืออันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้ใช้ความถนัด ความสามารถ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือดูแลกันและกัน ร่วมมือกันสร้างสรรค์ชิ้นงานและความรู้ เพื่อให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จและส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับผู้เรียนจากลักษณะสำคัญ แนวทาง หลักการ ประโยชน์ และเจาะใจความสำเร็จของแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching and Mentoring ข้างต้น จะเห็นว่าแนวคิดนี้จะมีส่วนช่วยให้การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ตามเจตนาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นรูปธรรม สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงและช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น ทั้งนี้เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้นอกจากมุ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ประวิต เอราวรรณ์ (2545 : 5 อ้างอิงจาก Kemmis and Mc taggart. 1988) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ว่า เป็นรูปแบบของการศึกษาวิจัยแบบส่งสะท้อนตนเองของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานจากผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม เพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องชอบธรรมกับบริบททางสังคม รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานและสภาพการณ์ที่เป็นอยู่

ละออง มุ่งแสกกลาง (2547 : 81) ให้ความหมายวิจัยเชิงปฏิบัติการว่า หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าร่วมกันอย่างเป็นระบบของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เพื่อทำความเข้าใจต่อปัญหาหรือข้อสงสัยที่กำลังเผชิญอยู่ แล้วให้ได้แนวทางการปฏิบัติหรือวิธีการแก้ไขปรับปรุงที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในการปฏิบัติงาน ซึ่งถ้ากล่าวในบริบทของโรงเรียน ก็คือการวิจัยที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชั้นเรียน โดยที่ครูพยายามปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง จากการส่งสะท้อนตนเอง การหาข้อสรุปเพื่อแก้ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ รวมทั้งการใช้ความเข้าใจและมโนทัศน์ของตนเองมากกว่าของผู้เชี่ยวชาญ การวิจัยเชิงปฏิบัติการจึงเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องได้ใช้ความสามารถหรือควบคุมสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ด้วยตนเอง

2. หลักการสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

แมคเคอแนน (Mckernan) กล่าวถึงหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่สำคัญมีอยู่ 16 ประการ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้ (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 9)

- 2.1 เพื่อพูดความเข้าใจปัญหาต่าง ๆ
- 2.2 มุ่งปรับปรุงการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานของบุคคล
- 2.3 เน้นที่ปัญหาเร่งด่วนของผู้ปฏิบัติงาน
- 2.4 ให้ความสำคัญต่อการร่วมมือกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 2.5 ดำเนินการวิจัยภายใต้สถานการณ์ที่กำลังเป็นปัญหา
- 2.6 ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมชาติ
- 2.7 เน้นการศึกษาเฉพาะกรณีหรือศึกษาเพียงหน่วยเดียว
- 2.8 ไม่มีการควบคุมหรือจัดกระทำต่อตัวแปร
- 2.9 ปัญหา วัตถุประสงค์ และระเบียบวิธี มีลักษณะเป็นกระบวนการสืบเสาะหา

ความรู้ ความจริง

- 2.10 มีการประเมินหรือส่งสะท้อนผลที่เกิดขึ้นเพื่อทบทวน
- 2.11 ระเบียบวิธีวิจัยมีลักษณะเป็นวัฏกรรม สามารถคิดขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับ

ปัญหาได้

- 2.12 กระบวนการศึกษามีความเป็นระบบหรือเป็นวิทยาศาสตร์
- 2.13 มีการแลกเปลี่ยนผลวิจัยและมีการนำไปใช้จริง
- 2.14 ใช้วิธีการแบบบรรยายข้อมูล หรืออภิปรายร่วมกันอย่างเป็นธรรมชาติ
- 2.15 คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องมาจากการทำความเข้าใจ การตีความหมาย

และคิดอย่างอิสระ

2.16 เป็นการวิจัยที่ปลดปล่อยความคิดอิสระ และเป็นการเสริมสร้างพลังร่วมในการทำงาน (Empowerment) ให้ผู้เกี่ยวข้อง

3. เป้าหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

เป้าหมายทั่วไปของวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ เพื่อแก้ปัญหา (To Improve Professional Practice) เมื่อนำมาใช้วิเคราะห์การจัดการศึกษาระดับโรงเรียนและระดับชั้นเรียนแล้ว จำแนกออกเป็นเป้าหมายย่อยได้ 5 ประการ คือ (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 22 – 23)

3.1 เป็นแนวทางระบุหรือจำแนกปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน เพื่อนำไปใช้ในแก้ไขปรับปรุงสภาพการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียนหรือชั้นเรียน

3.2 เป็นแนวทางให้ครูพัฒนาตนเองและส่งเสริมให้ครูมีโอกาสรับรู้และพัฒนาทักษะวิธีการใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพ และเป็นการเพิ่มพูนความสามารถในการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงาน และการตระหนักในบทบาทหน้าที่ตนเองมากขึ้น

3.3 เป็นช่องทางสำหรับทางการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีความหลากหลายแตกต่างกัน

3.4 เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจกันระหว่างครูผู้ปฏิบัติงานและนักวิจัยรวมทั้ง อดช่องว่างที่เป็นจุดอ่อนของการวิจัยการศึกษาต่อไป

3.5 เป็นแนวทางในการแสวงหาทางเลือก และวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือชั้นเรียน

4. ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

จากแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สามารถสรุปเป็นองค์ประกอบของขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน และชั้นเรียนได้ 5 ขั้นตอน (ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 26 – 27)

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพการปฏิบัติ เพื่อกำหนดจุดพัฒนา ขั้นตอนนี้นักวิจัยสามารถใช้วิธีการหรือเครื่องมือต่าง ๆ มาทำการรวบรวมข้อมูลได้ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกเหตุการณ์ การตรวจสอบและวิเคราะห์เอกสาร การทดสอบ ฯลฯ ในขั้นตอนนี้ถ้าหากเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่มีบุคคลภายนอกร่วมเป็นนักวิจัย ต้องให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการกำหนดปัญหา หรือกำหนดจุดพัฒนาหรือหาจุดสนใจร่วมกันที่จะวิจัย ไม่ควรที่จะให้เป็นบทบาทของนักวิจัยภายนอกเท่านั้น

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนเพื่อแก้ปัญหาและหรือเพื่อพัฒนา ขั้นตอนนี้ต้องอาศัยกลุ่มผู้เกี่ยวข้องหรือกลุ่มนักวิจัยร่วมกันกำหนดแผนงานที่จะนำไปใช้ ซึ่งแผนควรประกอบด้วยจุดประสงค์ของแผน ขั้นตอนและวิธีการ เครื่องมือและวิธีการประเมินผลความก้าวหน้าหรือความสำเร็จ การรวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการวางแผนอาจได้มาจากการสัมภาษณ์ การตรวจสอบและวิเคราะห์เอกสาร กระบวนการ กลุ่ม ฯลฯ

ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติตามแผน นักวิจัยนำแผนที่จัดทำขึ้นไปปฏิบัติในสภาพการณ์ทำงานที่ประสบปัญหาอยู่ และมีการรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติอย่างละเอียดรอบคอบ ซึ่งการรวบรวมข้อมูลนั้น อาจทำเป็นบันทึกประจำวันหรือนุทิน การทำตารางการปฏิบัติงาน การทำตารางวิเคราะห์และเวลาเป็นต้น

ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตผลเป็นการรวบรวมข้อมูลระหว่างและภายหลังการดำเนินงานตามแผน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอาจใช้วิธีการเชิงปริมาณ เช่น การใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบวัด แบบบันทึกการสังเกต แบบทดสอบ หรือวิธีการเชิงคุณภาพ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ฯลฯ ก็ได้

ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนสะท้อนผล เมื่อได้ข้อมูลและผลการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว นักวิจัยรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องต้องมีการร่วมกันพิจารณาจุดเด่นจุดด้อยที่ต้องพัฒนา หรือแก้ไขต่อไป การรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้อาจใช้แบบประเมินผลการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม หรือเทคนิคการระดมสมอง เป็นต้น

หลังจากที่นักวิจัยทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว นักวิจัยสามารถดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ คือ

1. ในกรณีที่แผนงานนั้นสามารถแก้ปัญหา หรือพัฒนาในสิ่งที่ต้องการได้สำเร็จ
2. ในกรณีที่แผนงานนั้นไม่สามารถแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาได้ตามจุดประสงค์ที่

กำหนดไว้

ทั้ง 2 กรณี นักวิจัยสามารถย้อนกลับไปเริ่มต้นที่ขั้นตอนที่ 2 ได้ต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

5. เทคนิคการรวบรวมข้อมูลสำหรับนักวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การรวบรวมข้อมูลสำหรับนักวิจัยเชิงปฏิบัติการ สามารถทำได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของลักษณะข้อมูล ขั้นตอนการวิจัย และกลุ่มเป้าหมายที่จะรวบรวมข้อมูลวิธีการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ทำในโรงเรียนและในชั้นเรียน ดังนี้ (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 : 55 – 56)

4.2 เทคนิคการรวบรวมข้อมูลทั่วไป

5.2 เทคนิคการรวบรวมข้อมูลจากตัวผู้เรียน

5.3 เทคนิคการรวบรวมข้อมูลจากตัวนักวิจัย

มีรายละเอียดดังนี้

5.1 เทคนิคการรวบรวมข้อมูลทั่วไป

5.1.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐาน

วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน นักวิจัยต้องกำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องการ จากนั้นจึงทำการสำรวจแหล่งข้อมูล สืบค้น และรวบรวมเอกสารหลักฐานก่อนที่จะบันทึกข้อมูล นักวิจัยต้องศึกษาประเมิน คัดเลือกเอกสารและหลักฐาน คิดเอาไว้เฉพาะส่วนที่ให้ข้อมูลที่มีคุณภาพ แล้วจึงบันทึกข้อมูล หลักการในการดำเนินงานทุกขั้นตอนก็คือ การทำใจเป็นกลาง ไม่มีคติ ทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ ศึกษาเอกสารอย่างละเอียด และต้องความชำนาญในการหาความหมาย หรือข้อเท็จจริงที่แฝงอยู่ในเอกสารหลักฐานเหล่านั้นด้วย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1) สำรวจ สืบค้น และรวบรวมเอกสารหลักฐาน เมื่อได้สืบค้นทราบแหล่งของเอกสารหลักฐานแล้ว นักวิจัยควรจัดทำรายการเอกสารหลักฐานให้เป็นระบบเพื่อความสะดวกในการศึกษา และใช้ประโยชน์ต่อไป

2) ประเมินคัดเลือกเอกสารและหลักฐาน นักวิจัยต้องประเมินคัดเลือกเอกสารหลักฐานก่อนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ วิธีการประเมินต้องพิจารณาประเมินทั้งแบบภายนอกและภายใน การประเมินภายนอกเป็นลักษณะการประเมินภายนอกทั่ว ๆ ไป ของเอกสารหลักฐานว่าเป็นเอกสารอะไร มีการตรวจสอบได้อย่างไร ส่วนการประเมินภายในเป็นการประเมินเนื้อหาสาระว่าเอกสารหลักฐาน เป็นเอกสารอะไร ผลผลิตที่ไหน เมื่อไร ใครผลิต มีการดัดแปลงหรือไม่ สาระยังคงถูกต้องคงเดิมหรือไม่ มีการตรวจสอบได้อย่างไร ส่วนการประเมินภายในเป็นการประเมินเนื้อหาสาระว่าเอกสารหลักฐานนั้นมีข้อมูลครบถ้วน มีคุณภาพตรงตามความต้องการหรือไม่

3) การบันทึกข้อมูล การบันทึกข้อมูลจากเอกสารอาจจดบันทึกอย่างละเอียดหรือเลือกบันทึกเฉพาะประเด็นที่น่าสนใจ โดยทำรายการประเด็นที่ต้องการศึกษาไว้แล้วบันทึกรายการของเหตุการณ์ หรือพฤติกรรมในแต่ละประเด็น เพื่อให้สะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยยึดหลักการบันทึกข้อมูลให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และถูกต้องตรงตามความจริง

5.1.2 การสังเกต การสังเกตเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากสำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เหมาะกับการกระทำกิริยาอาการหรือพฤติกรรมที่สามารถใช้ประสาทสัมผัส และหรือ ข้อมูลทั้งจากบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

5.1.2.1 ประเภทของการสังเกต

1) การสังเกต โดยผู้ถูกสังเกตรู้ตัวและไม่รู้ตัว การสังเกตโดยผู้ถูกสังเกตรู้ตัว นักวิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในเหตุการณ์ และใกล้ชิดกับผู้ถูกสังเกต ข้อดีคือนักวิจัยสังเกตไปตามธรรมชาติ ส่วนการสังเกตโดยผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวนั้น นักวิจัยอาจไม่เห็นพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตอย่างใกล้ชิด และจะได้พฤติกรรมที่เป็นธรรมชาติที่แท้จริง

2) การสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมนั้น นักวิจัยต้องทำตัวเสมือนเป็นสมาชิกของกลุ่มและต้องร่วมทำกิจกรรมไปกับกลุ่มด้วย โดยอาจมีการบันทึกข้อมูลโดยผู้สังเกตรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ วิธีนี้จะได้ข้อมูลที่เป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติ และได้ข้อมูลครบถ้วน เมื่อผู้ถูกสังเกตมีปฏิริยาต่อนักวิจัย

3) การสังเกตแบบมี และไม่มีระบบ ในกรณีที่นักวิจัยทราบแน่ชัดว่าพฤติกรรมที่จะสังเกตเกิดขึ้นได้ในช่วงใด อย่างไร ก็อาจกำหนดแนวทาง รูปแบบของการสังเกตให้เป็นระบบไว้ล่วงหน้าได้ โดยการนิยามพฤติกรรมที่กำหนดหน่วยพฤติกรรม แล้วผู้ถูกสังเกต กำหนดช่วงเวลาการสังเกต การสร้างเครื่องมือบันทึกผลการสังเกต และการช้อมก่อนที่จะทำการสังเกตจริง การเตรียมระบบการสังเกตล่วงหน้าทำให้ได้ข้อมูลมีความเป็นปรนัยครบถ้วนและมีความสอดคล้องกรณีที่มีผู้สังเกตหลายคน สำหรับการสังเกตแบบไม่มีระบบเหมาะสำหรับสถานการณ์เฉพาะหน้า หรืออาจได้ต้องการข้อมูลที่เป็นลักษณะทั่ว ๆ ไป หรืออาจต้องการรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้มากที่สุดจนไม่อาจวางระบบการสังเกตได้

4) การสังเกตโดยตรงและโดยอ้อม การสังเกตโดยตรงเป็นวิธีการที่ผู้วิจัยได้สัมผัสสิ่งที่ต้องการสังเกตด้วยตนเอง ส่วนการสังเกตโดยอ้อมนั้น นักวิจัยไม่สามารถสังเกตสัมผัสด้วยตนเอง แต่ใช้เครื่องมือ เช่น การบันทึกเทปโทรทัศน์ แล้วนำมาสังเกตแล้วบันทึกข้อมูล วิธีนี้ได้ ข้อมูลที่มีข้อจำกัด และคุณภาพต่ำกว่าการสังเกตโดยตรง

5.1.2.2 เครื่องมือบันทึกการสังเกต

เครื่องมือสำคัญสำหรับการสังเกต ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกต และเครื่องมือช่วยการสังเกตประเภทโสตทัศนอุปกรณ์ เช่น เครื่องมือบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพยนตร์ เป็นต้น สำหรับแบบบันทึกการสังเกตเป็นเครื่องมือวิจัยที่นักวิจัยต้องสร้างขึ้นให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของการสังเกต ลักษณะของแบบบันทึกการสังเกตที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบรายการตรวจสอบ แผนภูมิการมีส่วนร่วม มาตรฐานค่า และแบบบันทึกพฤติกรรมแต่ละแบบมี รายละเอียดดังนี้

1) แบบรายการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยประเภทแบบรายการตรวจสอบ ประกอบด้สรายการพฤติกรรมนักวิจัยต้องการสังเกตว่าพฤติกรรมเกิดขึ้นหรือไม่ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด นักวิจัยเพียงแต่บันทึกโดยทำเครื่องหมายชั้รอยคะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรม กล่าวได้ว่าเป็นแบบบันทึกการสังเกตที่ใช้ง่าย และสะดวก

2) แผนภูมิการมีส่วนร่วม แบบบันทึกการสังเกตชนิดนี้ เหมาะสำหรับใช้ในการสังเกตพฤติกรรมที่ผู้สังเกตมีระดับการสังเกตพฤติกรรมแตกต่างกัน เช่น การสังเกต การมีส่วนร่วมในการอภิปรายของครู กลุ่มหนึ่งจำนวน 3 – 5 คน การชั้รอยคะแนนพฤติกรรมของครูในกลุ่ม จะทำให้ทราบว่าครูมีส่วนร่วมของครูแตกต่างกันอย่างไร

3) แบบมาตรฐานค่า เครื่องมือวิจัยสำหรับการสังเกตพฤติกรรมแบบมาตรฐานค่าเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตในรูปของระดับความเข้มของพฤติกรรมตามการ

กำหนด น้ำหนักความเข้มของนักวิจัยแทนที่นักวิจัยจะบันทึกโดยการชั่งตวงคชแนน นักวิจัยต้องระบุความเข้มของพฤติกรรมด้วย มาตรฐานค่าที่ใช้กันทั่วไปมี 3 แบบ คือ มาตรฐานค่าตามรายการ มาตรฐานค่าใช้ตัวเลข และมาตรฐานค่าใช้กราฟ

4) แบบบันทึกพฤติกรรม เครื่องมือวิจัยประเภทแบบบันทึกพฤติกรรมไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับนักวิจัยแต่ละคน แบบบันทึกเป็นรายงานพฤติกรรมของผู้ถูกสังเกต ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ถ้าสามารถบันทึกพฤติกรรมได้อย่างละเอียดเที่ยงตรง ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อ การวิจัยมาก ข้อดีของแบบบันทึกพฤติกรรมคือการได้ข้อมูลที่เป็นเรื่องราวเป็นกระบวนการชัดเจนกว่าแบบบันทึกอื่น ข้อเสียคือใช้เวลาในการบันทึกมาก และมีความเป็นอัตนัยสูง

5.1.3 การสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการสนทนา ชักถามและโต้ตอบระหว่างนักวิจัยกับผู้ให้ข้อมูล วิธีนี้นักวิจัยมีโอกาสสังเกตบุคลิกภาพ อากัปกริยา ตลอดจนพฤติกรรมทางกายและวาจา ขณะสัมภาษณ์ซึ่งอาจใช้เป็นข้อมูลประกอบไปด้วย

5.1.3.1 ประเภทของการสัมภาษณ์

1) การสัมภาษณ์แบบระบบและไม่มีระบบ การสัมภาษณ์แบบมีระบบเป็นวิธีการที่นักวิจัยกำหนดรูปแบบการสัมภาษณ์ รายการคำถาม เวลาและสถานการณ์ไว้เรียบร้อยแล้ว วิธีนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องไม่เบี่ยงเบนเนื่องจากความแตกต่างในการสัมภาษณ์ แต่มีข้อเสียตรงที่ทำให้ได้ข้อมูลไม่ลึกซึ้งเพียงพอในบางประเด็น ตรงข้ามกับการสัมภาษณ์แบบไม่มีระบบ ซึ่งนักวิจัยอาจตั้งคำถามเพิ่มเติมเพื่อดึงข้อเท็จจริงจากผู้ให้ข้อมูลให้มากที่สุด ทั้งนี้ นักวิจัยอาจทำการสัมภาษณ์แบบลึก ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลละเอียดลึกซึ้ง แต่ข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนมีรูปแบบต่างกันไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

2) การสัมภาษณ์เป็นกลุ่มและรายบุคคล การสัมภาษณ์แบบนี้เป็นการแยกตามจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เป็นกลุ่มใช้เมื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการให้ข้อเท็จจริงจากสมาชิกทั้งกลุ่ม วิธีนี้จะช่วยประหยัดเวลาในการสัมภาษณ์ และถ้าจัดกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ให้มีลักษณะประสบการณ์คล้ายคลึงกันในเรื่อง จะยิ่งทำให้ผู้สัมภาษณ์มีอาการร่วม และเต็มใจตอบคำถาม มากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มสมาชิกมีโอกาสแสดงความคิดเห็นก่อนสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่ม ทำให้ได้ความคิดเห็นจากกลุ่มที่เที่ยงตรงขึ้น

3) การสัมภาษณ์แบบลึก วิธีการสัมภาษณ์แบบลึกเป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่นักวิจัยต้องใช้ความเชี่ยวชาญทะลอมถาม(Probe) เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงจากการสัมภาษณ์มากที่สุด การสัมภาษณ์แบบนี้ นักวิจัยเตรียมแนวทางการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เช่นเดียวกับการณ์แบบอื่น ๆ แต่คำถามที่จะใช้ทะลอมถามเป็นความสามารถเฉพาะตัวของนักวิจัยซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ ลักษณะของการสัมภาษณ์แบบลึกจึงมีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีรูปแบบเป็นระบบมาตรฐาน เพราะการทะลอมถามอาจแตกต่างกันตามลักษณะผู้ให้สัมภาษณ์จะเป็นคนเดียวกันก็ตาม

5.1.3.2 เครื่องมือสำหรับการรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์

รูปแบบของรายการสัมภาษณ์ที่ใช้กันอยู่ปัจจุบันนี้ แบ่งออกเป็น 3 แบบตามลักษณะคำถามคือ คำถามกำหนดตัวเลือก คำถามปลายเปิด และคำถามแบบมาตราประมาณค่า

5.1.3.3 การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเป็นวิธีที่เหมาะสมมากสำหรับการสำรวจ ซึ่งต้องรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก หรืออยู่อย่างประจัดกระจาย ข้อมูลที่เหมาะสมเป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อทัศนคติ และความสนใจ

5.1.3.4 ประเภทของการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

1) แบบสอบถามชนิดปลายปิด เป็นชุดของข้อคำถามที่รายการคำตอบที่เป็นไปได้ทั้งหมดเป็นตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบ

2) แบบสอบถามชนิดปลายเปิด เป็นชุดของข้อคำถามที่มีที่ว่างเว้นให้ผู้สอบเขียนตอบอย่างอิสระตามความต้องการของตน มีเสรีภาพในการตอบ

สำหรับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในโรงเรียนนั้นระมัดระวังในการใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล เพราะไม่อาจรับประกันได้ว่า ข้อมูลที่ได้นั้นเป็นคำตอบจากใจจริงของผู้ตอบ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายในโรงเรียนมีจำนวนไม่มาก และรู้จักกัน ทำให้อาจมีความรู้สึกเกรงใจอยู่ หรือไม่กล้าตอบคำถามตามความเป็นจริงทั้งหมด ดังนั้นวิธีการนี้จึงไม่เป็นที่นิยมมากนัก

5.1.4. การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบวัดหรือมาตรวัด

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยมาตรวัดเหมาะสมกับข้อมูลที่เป็นคุณลักษณะทางจิตใจ ที่เป็นนามธรรม มาตรวัดประกอบด้วยชุดของข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงการตอบสนองตามจริงใจ นักวิจัยกำหนดช่วงของการตอบสนอง และกำหนดค่าตัวเลขตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ให้ค่าตัวเลขแทนระดับของคุณลักษณะที่ต้องการ

5.1.4.1 ประเภทของแบบวัดหรือมาตรประมาณค่า

1) มาตรจัดประเภท มาตรประเภทนี้มีการเสนอสิ่งเร้าให้ผู้ตอบสนองโดยการจัดประเภทคำตอบ เช่น ให้ตอบว่า ถูกหรือผิด เห็นด้วยหรือไม่เป็นด้วย มากหรือปานกลางหรือน้อย เป็นต้น มาตรวัดจัดประเภทนี้เป็นที่นิยมใช้สำรวจข้อมูลทั่ว ๆ ไป

2) มาตรเรียงอันดับ มาตรเรียงอันดับมีการเสนอสิ่งเร้าในรูปข้อความสถานการณ์ หรือคำถาม แล้วให้ผู้ตอบตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการจัดเรียงลำดับการตอบสนองมาตราที่เป็นที่รู้จักกันดี ได้แก่ มาตรวัดความต้องการ สังคมมิติ

3) มาตรอันดับภาค มาตรประเภทอันดับภาคมีการจัดสิ่งเร้าให้ผู้ตอบสนองมีระดับแตกต่างกัน โดยแต่ละระดับมีช่วงความแตกต่างกัน เหมาะสำหรับข้อมูลประเภท

คุณลักษณะทางจิต เช่น ทักษะคิด ความรู้สึก แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น มาตรฐานที่ควรรู้จัก เช่น มาตรฐานค่าแบบลิเคอร์ท มาตรฐานค่าแบบออสกูด

5.2 เทคนิคการรวบรวมข้อมูลจากตัวผู้เรียน

5.2.1 วิธีการและเครื่องมือรวบรวมข้อมูลตามพฤติกรรมการเรียนรู้

เครื่องมือวัดด้านพุทธิพิสัยที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายก็คือ แบบทดสอบซึ่งแบ่งเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ ข้อสอบแบบความเรียง หรืออัตนัย และข้อสอบแบบปรนัย ได้แก่ แบบเติมคำตอบ สั้น แบบจับคู่ แบบถูกผิด และแบบเลือกตอบ

5.2.2 เครื่องมือรวบรวมข้อมูลด้านจิตพิสัย

เครื่องมือวัดด้านจิตพิสัยที่นิยมใช้ทั่วไป ได้แก่ มาตรฐานค่า แบบบันทึก การสังเกต และแบบบรรยายความรู้สึกของตนเอง

5.2.3 เครื่องมือรวบรวมข้อมูลด้านทักษะพิสัย

เป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างกลไกทางสมองกับร่างกายที่เกี่ยวกับการพัฒนาการทางกาย พฤติกรรมด้านภาษา ท่าทางที่นักเรียนแสดงออก ความสามารถในการปฏิบัติตามขั้นตอนหรือกระบวนการ คุณลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือหลายอย่างแต่ที่นิยมใช้ คือ การสังเกต และการสอบภาคปฏิบัติ

5.2.4 วิธีการรวบรวมข้อมูลแบบประเมินสภาพจริง

สำหรับวิธีการประเมินตามสภาพจริงเป็นการวัด กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) ของผู้เรียนที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน โดยจะเป็นการวัดและคำถามว่า ผู้เรียนทำอะไร (How) และ ทำไม (Why) จึงทำอย่างนั้นซึ่งทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ และผู้สอนได้พัฒนาการสอนของตนเอง

5.2.5 ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ดังนี้

- 1) ประเมินความสามารถจากการทำงาน ปฏิบัติจริง เช่น ประเมินการเขียนของ ผู้เรียนจากที่เขียนจริง ประเมินการทดลองวิทยาศาสตร์จากที่ทดลองจริง เป็นต้น
- 2) เกณฑ์การตัดสิน ได้มาจากการกำหนดร่วมกันระหว่างผู้เรียนผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง
- 3) ผู้เรียนได้ประเมินและสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง
- 4) ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานของตนต่อผู้อื่นด้วยตนเอง
- 5) ใช้เวลานานพอสมควรในการได้ข้อมูลเพื่อประมวลผล

5.2.6 วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินกระบวนการเรียนรู้

- 1) แบบบันทึกสั้น ๆ หลังเรียนแต่ละครั้งหรือการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเสร็จสิ้น

- 2) การทำตารางบันทึก ครูออกแบบตาราง เพื่อให้ให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนลงไป
- 3) การทำตารางระบุความต่าง ครูกำหนดตาราง เพื่อให้ให้นักเรียนระบุประเด็นและความแตกต่างกันของสิ่งที่ได้ศึกษา
- 4) การทำตารางความเห็นสองทาง เมื่อนักเรียนหรือกิจกรรมเสร็จสิ้นกำหนดให้นักเรียนระบุสิ่งที่เห็นด้วยและไม่เป็นด้วย ในสิ่งที่เรียนหรือกิจกรรมนั้น พร้อมเหตุผล
- 5) การบันทึกต่อเนื่อง ครูกำหนดข้อความหรือรายการขึ้นมาแล้วให้ผู้เรียนทุกคนบันทึกต่อเนื่องให้สมบูรณ์ โดยส่งต่อให้ผู้เรียนเขียนต่อเนื่องกันไปทีละคนจนครบ
- 6) การทำแผนที่ ให้นักเรียนศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ให้สร้างเป็นแผนที่หรือแผนผังสิ่งที่ศึกษา เช่น เรียนเรื่องชุมชนของเราก็ให้ทำแผนที่ชุมชน และกำหนดสถานที่สำคัญ ๆ เป็นต้น
- 7) แบบสำรวจรายการ ก่อนที่ผู้เรียนจะลงมือศึกษาเรื่องใด ให้ผู้เรียนวางแผนที่จะสำรวจสิ่งกำลังศึกษา ตามที่ตนเองอยากรู้ เช่น ศึกษาระบบนิเวศน์ในโรงเรียน ก็ให้ทำแบบสำรวจรายการสิ่งมีชีวิตภายในโรงเรียน เป็นต้น
- 8) การวิเคราะห์ 3W 1H กำหนดให้ผู้เรียนวิเคราะห์สิ่งที่เรียน โดยตอบคำถาม Who What Why How
- 9) การระบุจุดอ่อน จุดแข็ง ให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องใด เรื่องหนึ่งแล้ว ให้วิเคราะห์และระบุจุดอ่อน – จุดแข็งของเรื่องนั้น ๆ
- 10) การระบุจุดสำคัญ กำหนดเรื่องให้นักเรียนศึกษาแล้วให้นักเรียนเขียนบรรยายจุดสำคัญของเรื่อง หรือโมทัศน์ใหม่ ๆ ที่เรียนไปแล้ว โดยให้ผู้เรียนเขียนบรรยายในเวลาจำกัด
- 11) แผนทิมโนทัศน์ ให้ผู้เรียนทำแผนทิมโนทัศน์ เพื่อสรุปสิ่งที่เรียน
- 12) การวิเคราะห์ระบบ ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการเชิงระบบโดยวิเคราะห์สิ่งที่เรียนว่า อะไรคือปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ
- 13) การสรุป 1 ประโยค ให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วสรุปให้เพียง 1 ประโยค
- 14) แผนภูมิขั้นตอน ให้ผู้เรียนบอกวิธีการ ขั้นตอน หรือสิ่งต่าง ๆ โดยให้ทำเป็นขั้นตอน เช่น แผนภูมิขั้นตอนการทำไข่เจียว
- 15) การหาเกณฑ์ ให้ผู้เรียนวิเคราะห์สิ่งที่เรียนแล้วกำหนดหาเกณฑ์ เพื่อจำแนกประเภท เช่น ต้นไม้ จำแนกได้เป็นประเภท ใช้อะไรเป็นเกณฑ์
- 16) การบันทึกเชิงวิเคราะห์/ทำนาย ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ปัญหาจากหัวข้อที่กำหนดให้ เช่น การเลือกตั้งน่าจะมีปัญหาอะไรบ้าง
- 17) การทำสารบัญ ให้นักเรียนวางแผนการนำเสนอรายงานในเรื่องและประเด็นที่ศึกษาหรือกำลังจะศึกษา โดยให้ทำเป็นสารบัญว่าจะประกอบไปด้วยอะไรบ้าง

- 18) การเรียบเรียงภาษาใหม่ กำหนดเนื้อหาให้ผู้เรียนศึกษา แล้วให้นักเรียนเรียบเรียงใหม่เป็นภาษาของตนเอง เพื่อสื่อสารกับคนอื่น
- 19) การถามตนเอง ให้ผู้เรียนตั้งคำถามและตอบคำถามเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยตนเอง แล้วเขียนเป็นบันทึกถาม – ตอบไว้
- 20) การทำโครงร่าง ให้ผู้เรียนทำโครงร่างหรือเค้าโครงเรื่องที่จะศึกษา
- 21) สร้างบทสนทนา ให้ผู้เรียนสร้างบทสนทนาในเนื้อหาหรือประเด็นที่กำหนดให้
- 22) การทำหนังสือเล่มเล็ก กำหนดเรื่อง/ประเด็น ให้ผู้เรียนออกแบบและจัดทำหนังสือเล่มเล็กของตนเองเพื่อให้ผู้อื่นอ่าน
- 23) การทำโครงงาน ให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วตั้งคำถามว่ายังมีข้อสังเกตอะไรบ้าง แล้วให้ทำโครงงานเพื่อศึกษาหาคำตอบ
- 24) การสร้างสิ่งประดิษฐ์ ให้ผู้เรียนนำเรื่องที่เรียนทั้งหมดมาจัดทำเป็นแฟ้มสะสมงานของตนเอง
- 25) การทำแฟ้มสะสมงาน ให้ผู้เรียนนำเรื่องที่เรียนเรื่องทั้งหมดมาจัดทำเป็นแฟ้มสะสมงานของตนเอง
- 26) การเล่นเกมหรือบทบาทสมมติ ศึกษาประเด็นหรือสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นบทละคร

5.3 เทคนิคการรวบรวมข้อมูลจากตัวนักวิจัย

ตัวนักวิจัยก็ถือว่าเป็นแหล่งข้อมูลในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพราะนักวิจัยมีบทบาทเป็นผู้ปฏิบัติ (Practitioner) ที่สัมผัสและรับรู้ปัญหา วางแผนแก้ไข ลงมือปฏิบัติ และสังเกตผลที่เกิดขึ้น ดังนั้นตัวนักวิจัยจึงสามารถสะท้อนสิ่งที่ปฏิบัติเพื่อเป็นข้อมูลการวิจัยได้เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการรวบรวมข้อมูลจากตัวนักวิจัยโดยนักวิจัยเอง เทคนิคการรวบรวมข้อมูลแบบนี้ อาศัยการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติที่นักวิจัยได้ลงมือปฏิบัติ สามารถออกแบบวิธีการได้หลากหลาย เช่น

5.3.1 การทำตารางบันทึกการปฏิบัติงานส่วนบุคคล เป็นการบันทึกกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปของครู อาจทำตารางเป็นรายวันหรือรายสัปดาห์ก็ได้ ซึ่งจะเป็นการบันทึกและตรวจสอบว่าครูได้ปฏิบัติอะไรบ้างซึ่งนำไปสู่การสะท้อนผลการปฏิบัติ

5.3.2 การบันทึกประจำวันหรือเขียนอนุทิน เป็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับชั้นเรียน ผู้เรียน การเรียนการสอน หรือการปฏิบัติงานในแต่ละวัน ในประเด็นที่กำลังทำการวิจัยการทำบันทึกแบบนี้มักบันทึกข้อมูลสองด้าน เช่น ด้านบวก ด้านลบ ด้านดี ด้านไม่ดี ด้านเด่น ด้านด้อย เป็นต้น เพื่อเป็นการมองภาพที่เป็นกลางหรือบันทึกข้อมูลอย่างรอบด้าน

5.3.3 การบันทึกช่วงเวลาปฏิบัติกิจกรรม เป็นการวิเคราะห์การลงมือปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละวันหรือแต่ละสัปดาห์ว่านักวิจัยมีวิธีการปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้นอย่างไร ซึ่งจะเป็นการสะท้อนข้อมูลการปฏิบัติได้วิธีหนึ่ง

จากเทคนิควิธีการรวบรวมข้อมูล 3 ส่วนคือ เทคนิควิธีการรวบรวมข้อมูลทั่วไป เทคนิควิธีการรวบรวมข้อมูลจากตัวผู้เรียน และเทคนิควิธีการรวบรวมข้อมูลจากตัวนักวิจัย ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ นักเรียนสามารถเลือกใช้วิธีการได้ตามความเหมาะสมกับ ข้อมูลที่ต้องการ กลุ่มเป้าหมาย หรือประเด็นวิจัย อย่างไรก็ตามในการวิจัยเชิงปฏิบัติการมักจะรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะเน้นการได้มาซึ่งข้อมูลในแต่ละขั้นตอนที่มีความพอเพียง ซึ่งสามารถตรวจสอบความเที่ยงตรงได้ด้วยตัวข้อมูล เรียกว่า วิธีการตรวจสอบ สามเส้า (Triangulation) เพื่อดูว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่ หรือมีความเที่ยงตรงเพียงไร

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 13) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึงความสำเร็จหรือความสามารถในการกระทำใด ๆ ที่ต้องอาศัยทักษะ หรือต้องอาศัยความรู้วิชาใด วิชาหนึ่ง

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 20) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นผลมาจากการเรียนการสอน วัดได้โดยผลสัมฤทธิ์ทั่วไป

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 150) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลที่ได้จากการทดสอบที่มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 30-31) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน เป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นมาจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง

2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีอยู่ 3 ตัวแปร

1. พฤติกรรมด้านความรู้ความคิด (Cognitive Entry Behaviors) หมายถึง ความรู้ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนที่มีมาก่อน

2. คุณลักษณะทางจิตใจ (Affective Entry Characteristics) แรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้สิ่งใหม่ ได้แก่ ความสนใจในวิชาที่เรียน เจตคติต่อเนื้อหาวิชาที่เรียน

3. คุณภาพในการเรียนการสอน (Quality of Instruction) หมายถึง ประสิทธิภาพ การเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับ ได้แก่ คำแนะนำการปฏิบัติและแรงเสริมของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ตัวผู้เรียน และสิ่งแวดล้อม

3. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การทดสอบเป็นกระบวนการสำคัญในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการทดสอบ (เกษม สահรายทิพย์. 2531 : 7-8) ได้แบ่งแบบทดสอบออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การทดสอบก่อนสอนหรือการทดสอบเพื่อจัดตำแหน่ง (Placement Testing) เป็นการทดสอบเพื่อสำรวจความพร้อมหรือเพื่อวัดความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนทำการเรียนการสอน

2. การทดสอบย่อย (Formative Testing) เป็นการทดสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดขึ้น โดยทำการทดสอบระหว่างการดำเนินการสอน เพื่อสำรวจความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่ามีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงไรสามารถเรียนรู้ในเรื่องต่อไปหรือไม่

3. การทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียน (Summative Testing) เป็นการทดสอบเพื่อสรุปผลการเรียนหลังจากการสอนเสร็จสิ้น

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของบุคคลในด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระและตามจุดประสงค์ของวิชาหรือเนื้อหาที่สอบนั้น จำแนกได้เป็น 2 ประเภท (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้

2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพ ความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเทียบกับบุคคลอื่นๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

แนวความคิดและทฤษฎีที่เป็นแนวในการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ในการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แนวความคิดในการวัดที่นิยมได้แก่ การเขียนข้อสอบวัดตามการจัดประเภทจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ของบลูม (Benjamin S Bloom) และคณะ ซึ่งจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภทได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge)
2. ความเข้าใจ (Comprehensive)
3. การนำไปใช้ (Application)
4. การวิเคราะห์ (Analysis)

5. การสังเคราะห์ (Synthesis)

6. การประเมินค่า (Evaluation)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และแบบทดสอบมาตรฐาน (สมนึก ภัททยธนี. 2537 : 55) ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี ควรมีลักษณะ 10 ประการ (สมนึก ภัททยธนี. 2537 : 49-53) ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือวัดในสิ่งที่ต้องการได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้ได้คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะวัดใหม่กี่ครั้งก็ตาม

3. ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่มีการได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มของผู้เข้าสอบ

4. ความลึกของคำถาม (Searching) หมายถึง ข้อสอบที่วัดการคิด การนำความรู้ความเข้าใจของนักเรียนไปใช้ก่อนการตอบคำถาม

5. ความยั่วยุ (Exemplary) หมายถึง ข้อสอบที่กระตุ้น ยั่วยุให้นักเรียนทำอย่างสนุกสนาน

6. ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีคำตอบชัดเจนไม่คลุมเครือ

7. ความเป็นปรนัย (Objective) มีคุณลักษณะ 3 ประการ ดังนี้

7.1 ตั้งคำถามได้ชัดเจน ทำให้ทุกคนเข้าใจความหมายได้ตรงกัน

7.2 ตรวจสอบให้คะแนนได้ตรงกัน แม้ว่าจะตรวจกี่ครั้งหรือกี่คนก็ตาม

7.3 แปลความหมายของคะแนนได้ตรงกัน

8. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อพอเหมาะประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดทำ จัดทำข้อสอบด้วยความละเอียดประณีต สามารถตรวจให้คะแนนได้รวดเร็ว

9. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบที่มีคุณลักษณะหรือความสามารถที่แตกต่างกันออกจากกันได้ดี

10. ความยาก (Difficulty) เป็นข้อสอบที่ออกตามทฤษฎีที่เป็นหลักยึด คือ การออกตามทฤษฎีที่ยึดอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่มเป็นหลัก

จากความหมายข้างต้นสรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของความรู้ความสามารถที่แสดงออกในรูปของความสำเร็จ ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์โดยทั่วไป

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1 ความหมายประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ที่ได้จากการประเมินพฤติกรรม ประเมินผลงาน หรือทดสอบท้ายแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ที่ได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพแผน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 63 – 64) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการเรียนรู้ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งครูผู้สอนสามารถหาประสิทธิภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือการวิเคราะห์คะแนน หรืออาจใช้ทั้งสองวิธีก็ได้เช่นกัน วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้เช่น ชุดการสอน แบบฝึก แผนการสอนแบบเรียนสำเร็จรูป หนังสือเรียน หรือกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น ควรมีความถูกต้องด้านเนื้อหา เทียบตรง และครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจน ภาษา ถ้อยคำ รูปภาพ และขั้นตอนที่กำหนดขึ้นต้องเหมาะสมกับผู้เรียนด้วย ซึ่งสามารถวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหรือใช้การวิเคราะห์คะแนน หรือจะใช้ทั้งสองวิธีดังนี้

1.2 ตรวจสอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นอย่างน้อย 3 คน แสดงว่าเนื้อหา และรูปแบบมีความถูกต้องเที่ยงตรง และครอบคลุม

1.3 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพโดยใช้คะแนน ดังนี้

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยกำหนดค่า ประสิทธิภาพเป็น E_1 คือประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 คือประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ ดังนั้น E_1/E_2 คือประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เช่น 80 / 80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากแผนการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถทำแบบฝึกหัด หรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำ มักจะตั้งไว้ที่ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะมักตั้งไว้ต่ำกว่านี้เช่น 75/75

2. การหาประสิทธิภาพของสื่อนวัตกรรม

ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพเมื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ขึ้นเป็นต้นฉบับแล้วต้องนำไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน ดังนี้

ทดลองกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ทั้งกับเด็กอ่อน ปานกลาง และแก่ นำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น ปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองนี้จะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาก

ทดลองภาคสนาม คือ ทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนำผลทดลองที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้ง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าไม่เกินร้อยละ 5 ก็ยอมรับ แต่ถ้าหากต่างกันมากต้องปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ต่อไป

การคำนวณหาประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์คะแนนใช้สูตรคำนวณ ดังนี้ โดยใช้สูตร E_1 / E_2 ดังนี้ เผชัญ กิจระการ (2544 : 44-51)

$$E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน
 $\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่างเรียน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ระหว่างเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum x}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum x$ แทน คะแนนรวมของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

การกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับว่าแผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ คือ ด้านความรู้ความจำ E_1/E_2 มีค่า 80 / 80 ขึ้นไป ด้านทักษะปฏิบัติ E_1/E_2 มีค่า 70 / 70 ขึ้นไป โดยค่า E_1/E_2 ต้องมีค่าแตกต่างกันเกินร้อยละ 5

สรุปเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะนิยมตั้งตัวเลข 3 ลักษณะคือ 80/80 , 85/ 85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้นั้นถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 ถ้าสำหรับ วิชาที่มีเนื้อหาง่าย ก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความคลาดเคลื่อนไว้เท่ากับ ร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ที่ 90 เมื่อคำนวณแล้ว ค่าที่ถือว่าใช้ได้ คือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/ 90 เป็นต้น

การหาดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ค่าคะแนนที่แสดงอัตราการเรียนรู้ก้าวหน้าขึ้นจากพื้นฐานความรู้เดิมหลังจากการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนคะแนนทดสอบหลังเรียนกับคะแนนเต็มของแต่ละกิจกรรม หรือค่า E. I. (The Effectiveness Index)

เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี (2545 : 30 – 36) ให้แนวคิดว่า หลังจากวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1 / E_2) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) แล้วถ้าหากผู้วิจัยต้องการพิจารณาต่อไปว่าแผนการเรียนหรือสื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นยังมีคุณภาพในแง่มุมมองอื่นอีกหรือไม่ ก็สามารถพิจารณาได้โดยดูพัฒนาการของนักเรียน คือพิจารณาว่าก่อนและหลังการเรียนเรื่องใด ๆ นักเรียนได้พัฒนาหรือมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอย่างไร เชื่อถือได้หรือไม่ หรือเพิ่มขึ้นเท่าไร ซึ่งอาจจะพิจารณาได้จากการคำนวณหาค่า (แบบ Dependent Samples) หรือหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) มีรายละเอียด ดังนี้

1. การหาการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยอาศัยการหาค่า t – test (Dependent Samples) เป็นการพิจารณาว่านักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างไร เชื่อถือได้หรือไม่ โดยทำการทดสอบนักเรียนทุกคนก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) แล้วนำมาหาค่า t – test (แบบ Dependent Samples) หากมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ถือได้ว่านักเรียนกลุ่มที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา พัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างเชื่อถือได้

2. การหาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยอาศัยการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) มีสูตร ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จํานวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนรวมก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$E.I. = \frac{P_1 - P_2}{\text{total} - p_1}$$

เมื่อ	p 1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
	P2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
	Total	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

3. ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับค่า E.I.

E.I. เป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่าง จะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้เพราะมีค่าต่ำกว่า -1.00 ก็ได้และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่าคะแนนผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งมีความหมายว่าระบบการเรียนการสอนหรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ไม่มีคุณภาพถ้าผลสอบก่อนเรียนของนักเรียนทุกคนได้คะแนนรวมเท่าไรก็ได้ (ยกเว้นได้คะแนนเต็มทุกคน) แต่ผลสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคนทำถูกหมดทุกข้อ (ได้คะแนนเต็มทุกคน) ค่าของ E.I. จะเป็น 1.00

สรุปได้ว่า ถ้าหลังเรียนนักเรียนได้คะแนนต่ำทุกคนค่า E.I. จะเป็น 1.00 เสมอไม่ว่าผลการสอบก่อนเรียนจะได้เท่าไรก็ตาม (ยกเว้นได้คะแนนเต็มทุกคน) หรือกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในเรื่องที่เรียนคิดเป็นร้อยละ 100 หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนตามที่ต้องการ

3.2 ถ้าผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียนค่า E.I. จะเป็นลบ ซึ่งต่ำกว่า 1.00 ก็ได้ ลักษณะเช่นนี้ถือว่ารระบบการเรียนการสอนหลังการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ล้มเหลว และเหตุการณ์เช่นนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้น เพราะค่า E.I. ต่ำเป็นลบ แสดงว่าคะแนนหลังสอนต่ำ หรือน้อยกว่าคะแนนก่อนสอบ และก่อนจะหาค่า E.I. ต้องหาค่า (E_1/E_2) มาก่อนค่า E_1 คือคะแนน วัดผลการเรียนรู้ทางการเรียน ซึ่งจะเป็นค่าเดียวกับคะแนนหลังเรียนของการหาค่า E.I. ดังนั้นหาก คะแนนหลังสอนต่ำหรือมากกว่า คะแนนก่อนสอน ค่า E_2 จะไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

3.3 การแปลความหมายของค่า E.I. ไม่น่าจะแปลความหมายเฉพาะค่าที่คำนวณได้นักเรียนมีพัฒนาการขึ้นเท่าไร หรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร แต่จะดูข้อมูลเดิมประกอบด้วย ว่าหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่าไร ในบางครั้งคะแนนหลังสอนเพิ่มขึ้นน้อยเป็นเพราะว่า กลุ่มนั้นมีความรู้เดิมในเรื่องนั้นมากอยู่แล้ว ซึ่งไม่ใช่เรื่องเสียหาย

สรุปได้ว่า E.I. ที่เกิดจากนักเรียนแต่ละกลุ่มไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้เพราะไม่ได้เริ่มจากฐานของความรู้ที่เท่ากัน ค่า E.I. ของแต่ละกลุ่มก็ควรอธิบายพัฒนาการเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

4. การแปลผลค่า E.I. ของวิทยานิพนธ์(Thesis) หรือการค้นคว้าอิสระ (Independent Study) มักจะใช้ข้อความไม่เหมาะสมทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของ E.I. ผิดจากความเป็นจริง เช่น ตัวอย่าง E.I. มีค่าเท่ากับ 0.6240 ก็มักกล่าวว่า “ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6240 ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.40 ซึ่งในความเป็นจริงค่า E.I. เท่ากับ 0.6240 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.40 (ไม่ใช่แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.40)

สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผลเป็นการหาประสิทธิผลของสื่อหรือ นวัตกรรม เทคนิค วิธีสอน ที่พัฒนาขึ้นว่ามีประสิทธิผลเพียงใด เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการ จัดการเรียนรู้อหรือไม่ เป็นการสร้างความเชื่อถือให้กับสื่อที่สร้างขึ้นว่ามีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ นักเรียนมีความก้าวหน้าหรือมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากใช้สื่อ มากน้อยเพียงใด ค่าที่แสดงพัฒนาการเพิ่มขึ้น

ของนักเรียนโดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน กับคะแนนหลังเรียนของนักเรียน ซึ่งค่าที่คำนวณได้ ควรถือเกณฑ์ 0.50

ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้

1. ความหมายของความพึงพอใจ (Satisfaction)

อานนท์ กระบอกโท (2543 : 33) สรุปความหมายของความพึงพอใจว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการทำงานนั้น เช่น ความรู้สึกรัก ชอบ ภูมิใจ และยินดี ผู้มีความพึงพอใจในการทำงานจะมีความเสียสละ อุทิศร่างกายแรงใจและสติปัญญาให้แก่งานอย่างแท้

ศุภศิริ โสมาเกตู (2544 : 49) สรุปความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิดหรือเจตคติส่วนบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพอใจในการเรียนรู้ จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ ในทางบวก และเป็นความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเวลาหรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกพอใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน จนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการเรียนรู้

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ได้รับประสบการณ์และแสดงออกหรือมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะแตกต่างกันไป ความพึงพอใจในสิ่งต่างๆ นั้น จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจหรือการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ทำนั้นประสบความสำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจเป็นการศึกษาตามทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ ที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ มีดังต่อไปนี้

ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน มีทฤษฎีและมีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

สก็อตต์ (ศุภศิริ โสมาเกตู. 2544 : 49 ; อ้างอิงมาจาก Scott. 1970 : 124) ได้เสนอความคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว และมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงาน และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมีลักษณะ ดังนี้

- 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
- 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง

3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดของ สก็อต (Scott) มาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้

1. ศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน และระดับความสามารถหรือพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน
2. วางแผนการสอนอย่างเป็นกระบวนการและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมและกำหนดเป้าหมายในการทำงาน สะท้อนผลงานและการทำงานร่วมกันได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540 : 139-144) กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจของนักศึกษาต่างๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1 ความต้องการเพื่อดำรงชีวิต (Existence Needs) หรือ E เป็นความต้องการทางด้านร่างกายและปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต

1.2 ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หรือ R เป็นความต้องการที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และคนที่ต้องการจะมีความสัมพันธ์ด้วย

1.3 ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) หรือ G เป็นความต้องการ ที่จะพัฒนาตนเองตามศักยภาพสูงสุด

2. ทฤษฎีการจูงใจของ แมคคลีแลนด์ (McClelland) เชื่อว่าความต้องการเป็นการเรียนรู้จากการมีประสบการณ์และมีอิทธิพลต่อการรับรู้สถานการณ์และแรงจูงใจสู่เป้าหมายโดยแบ่งความต้องการออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 ความต้องการผลสัมฤทธิ์ (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำใดๆให้เป็นผลสำเร็จ เป็นแรงขับเคลื่อนที่จะนำไปสู่ความเป็นเลิศ

2.2 ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพ และมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นและต้องการควบคุมผู้อื่น

2.3 ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงาน หรือที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐาน

ที่แตกต่างกันดังนี้ (ศุภศิริ โสมาเกต. 2544 : 53 ; อ้างอิงมาจาก สมยศ นาวิการ. 2525 : 115-119)

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงาน จะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรม วิธีการ สื่ออุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน จนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนในแต่ละครั้งโดยให้ผู้เรียนได้รับผลตอบแทนจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยเฉพาะผลตอบแทนภายใน หรือรางวัลภายในที่เป็นความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความรู้สึกถึงความสำเร็จของตนเองเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆได้ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ โดยครูอาจให้ผลตอบแทนภายนอก เช่น คำชมเชย หรือการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพึงพอใจ

3. ผลของการเรียนที่นำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน จากแนวคิดพื้นฐาน ดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลาย ได้สำเร็จทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่นส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหามาให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์การเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ดังนั้น ครูผู้สอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ตลอดจนสื่ออุปกรณ์ ฯลฯ ให้เอื้อต่อความพึงพอใจของผู้เรียนให้มากที่สุด

4. การวัดความพึงพอใจ

ในการวัดความพึงพอใจนั้นมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

บุญเรือง ขจรศิลป์ (2533 : 75-76) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ทศนคติ หรือเจตคติ เป็นนามธรรมเป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทศนคติได้ โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทศนคติได้ โดยอ้อม โดยวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทนฉะนั้น การวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนขึ้นถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัดโดยทั่วไป

ภณิดา ชัยปัญญา (ประภาพันธ์ พลายจันทร์. 2546 : 6 ; อ้างอิงมาจาก ภณิดา ชัยปัญญา. 2541) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้ หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้ แบบสอบถาม โดยผู้ ออกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ ในลักษณะกำหนดคำตอบให้ เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจสามารถสรุปได้ว่า วิธีการวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธี การที่จะเลือกใช้วิธีการใดนั้นขึ้นอยู่กับบริบทต่าง ๆ เช่น กลุ่มที่ต้องการวัดความพึงพอใจ สถานที่ เวลา และ โอกาสในการวัดความพึงพอใจด้วย ดังนั้นจึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กขมล จันทรตอน. (2560) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน และพัฒนาการฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น (Steps for Student Development) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและพัฒนาการฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและพัฒนาการฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น (Steps for Student Development) ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 3) เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน และพัฒนาการฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น (Steps for Student Development) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการงานพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนา (Design & Development) ขั้นตอนที่ 3 การนำไปใช้ (Implement) และขั้นตอนที่ 4 การประเมิน (Evaluation) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย พัทลุง องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2560-25 61 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจความสนใจในการเรียนรู้ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความคิดเห็น คู่มือการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยตรวจสอบหาคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และวิเคราะห์ค่าความยาก (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) และค่าความเที่ยง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติที่ทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) และค่าประสิทธิผล (E.I.) ค่าที่ t-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน และพัฒนาการฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีความเห็นว่า เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและพัฒนาการฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บันได 5 ขั้น (Steps for Student Development) มีค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) มากกว่า 80/80 และมีค่าประสิทธิผลมากกว่า 50.00

3. ผลการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและพัฒนากาารฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น (Steps for Student Development) ดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ทักษะการอ่านและพัฒนากาารฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการอ่านและพัฒนากาารฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและพัฒนากาารฟัง ดู ฟุด และเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีวิทยาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น (Steps for Student Development) โดยภาพรวมครู และนักเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ธัญดา นันทธรรมโชติ (2557 : 69 – 155) ได้จัดการวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การเปรียบเทียบผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs ประกอบแบบฝึกทักษะเรื่องคำพ้องรูป คำพ้องเสียง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs ประกอบแบบฝึกทักษะ วิชาภาษาไทย เรื่อง คำพ้องรูป คำพ้องเสียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย เรื่องคำพ้องรูป คำพ้องเสียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ก่อนเรียนและหลังเรียนคำพ้องรูป คำพ้องเสียง ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ประกอบแบบฝึกทักษะ 3) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่องคำพ้องรูป คำพ้องเสียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนอนุบาลน่องหญิง จานวน 29 คน ได้โดยการกำหนดแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้สาระภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ 10 เรื่อง คำพ้องรูป คำพ้องเสียง 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่อง คำพ้องรูป คำพ้องเสียง และ 3) แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้น 5 แบบฝึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 STEPs ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคุณภาพอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเรื่อง คำพ้องกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง คำพ้องรูป คำพ้องเสียง กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.47/77.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 75/75

ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์(2560) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาวิชาภาษาไทย บูรณาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น เน้นพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนาขมภู จังหวัดอุดรธานี นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อให้บุคลากรในทุกฝ่ายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาขมภู สามารถกำหนดแผนกลยุทธ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และหลักสูตรสถานศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ให้มีคุณภาพระดับดี 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนาขมภู จังหวัดอุดรธานี ที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษาวิชาภาษาไทย บูรณาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น เน้นพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ผู้วิจัยพัฒนา 3) หลักสูตรสถานศึกษาวิชาภาษาไทย บูรณาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น เน้นพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ประชากรได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนาขมภู จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งสิ้น จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบบันทึกการประชุมกลุ่มและแบบสัมภาษณ์ สำหรับ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา 2) เครื่องมือรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ เอกสารประกอบหลักสูตร เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 6 บทเรียน ขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) สำรวจปัญหาและความต้องการ 2) กำหนดแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน 3) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาภาษาไทยของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาขมภู 4) นำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาขมภู 5) ประเมินผลการใช้หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนา 6) สรุปและอภิปรายผลการพัฒนาหลักสูตร

1. บุคลากรในทุกฝ่ายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาขมภู สามารถกำหนดมาตรฐาน แผนกลยุทธ์ และแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และหลักสูตรสถานศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.16

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนาขมภู จังหวัดอุดรธานี ที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษาวิชาภาษาไทย บูรณาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5

ขึ้น เน้นพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียน โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อ่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 18.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.43 ส่วนคะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 47.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.17

3. หลักสูตรสถานศึกษาวิชาภาษาไทย บูรณาการการจัดการเรียนรู้โดยใช้บันได 5 ขั้น เน้นพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากลในศตวรรษที่ 21 เรื่องพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้รับการประเมินจาก ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.01 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดี และได้รับการบรรจุเพิ่มเติมเป็นรายวิชาของหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนาชมพู

กิตติ รัตนราชิ เบลูจมาภรณ์ จันทร (2561 : 38-48) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ในรายวิชา การใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูงที่เรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) และ 2) ประเมินความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ห้อง 4 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีก จำนวนทั้งหมด 37 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) และแผนการเรียนการสอน รายวิชาการใช้โปรแกรมสำนักงานชั้นสูง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรมการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19 นักศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81 2) นักศึกษามีผลการประเมิน พฤติกรรมผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 83.78 และนักศึกษาที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่ กำหนด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22 3) นักศึกษามีความพึงพอใจทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า รายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การประเมินผลการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน (ค่าคะแนนเฉลี่ย=5.0)

รองลงมาคือ การประเมินการเข้าชั้นเรียนและพฤติกรรม (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.97) การจัดเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.86) นักศึกษาสื่อสารการเรียนรู้ร่วมกัน (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.86) นักศึกษาแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.81) นักศึกษาได้ฝึกทักษะการสื่อสาร (ค่าคะแนนเฉลี่ย=4.81) และผู้สอนชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ชัดเจน (ค่าคะแนนเฉลี่ย =4.78) ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผลว่าถึงผลที่เกิดขึ้นว่าเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (QSCCS) สามารถเปลี่ยนบทบาทให้ผู้เรียนเป็น Active Learners คือผู้เรียนเรียนรู้จากการคิดตั้งประเด็นคำถามเพื่อหาคำตอบ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนต่างๆ รู้จักประมวลความรู้แล้วสรุปเป็นความรู้ใหม่ และสามารถสื่อสารความรู้ให้ตนเองเข้าใจและถ่ายทอดเป็นประโยชน์ให้กับผู้อื่นได้ กิจกรรมการเรียนรู้ นี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษา จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอย่างชัดเจน

ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ และทะเลเนศ วงศ์นาม. การศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ที่เรียนรายวิชาบูรณาการ เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 6 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรม จากการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนทัศน์บันได 5 ขั้น QSCCS, แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบ Independent t – test และการสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ ผลการศึกษาการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา พบว่า 1) นิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรายวิชาบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) พฤติกรรมการใช้กิจกรรมการเรียนรู้กระบวนทัศน์บันได 5 ขั้น QSCCS ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =2.85, S.D. = .09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสืบค้นความรู้และสารสนเทศ (Learn to Search: S) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.00, S.D. = .00) ด้านการสร้างองค์ความรู้ (Learn to Construct: C) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =2.88, S.D. = .14) ด้านการสื่อสารและนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learn to Communicate: C) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =2.92, S.D. = .13) ด้านการบริการสังคมและจิตสาธารณะ

(Learn to Serve: S) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.00$, S.D. = .00) และด้านการตั้งคำถาม (Learn to Question: Q) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.46$, S.D. = .37) ผลการศึกษาความคิดเห็นของนิสิตปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่มีต่อการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) รายวิชาบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = .47) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = .82) รองลงมา มี 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ กิจกรรมการเรียนโดยใช้ QSCCS ช่วยสร้างบรรยากาศสำหรับส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = .55) การใช้กิจกรรม QSCCS ช่วยให้บรรยากาศในการเรียนเป็นกันเองมากยิ่งขึ้น ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = .84) และกิจกรรมการเรียนโดยใช้ QSCCS ช่วยส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้และทัศนคติระหว่างเพื่อน ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = .55) ความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบันได 5 ขั้น (QSCCS) โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม มาเป็นเครื่องมือในขั้นตอนต่างของการเรียนการสอน พบว่า เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยให้ประหยัดทรัพยากรสิ้นเปลือง เช่น กระดาษ และค่าใช้จ่ายในด้านอื่นๆ เช่น การเดินทาง การซื้ออุปกรณ์ และซอฟต์แวร์
2. ทำให้เกิดความสะดวกมากขึ้นในด้านการสืบค้นข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีฐานข้อมูลกว้างและทำการจัดการข้อมูลนั้นได้ง่ายขึ้น เช่น การจัดเก็บ การแบ่งปันไปยังเพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ การเรียกใช้ข้อมูลบนเครือข่ายแบบออนไลน์ และการค้นหาข้อมูลที่เก็บไว้ สามารถทำได้อย่างรวดเร็ว และสะดวก
3. สนับสนุนการทำงานร่วมกัน โดยข้ามข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลา เนื่องจากใช้บริการ ที่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต ซึ่งรองรับการทำงานบนสมาร์ตโฟน ทำให้ทำงานร่วมกันได้แม้จะอยู่คนละสถานที่ นอกจากนี้ยังเอื้ออำนวยให้นิสิตสามารถทำกิจกรรมการเรียนได้ในเวลาที่สะดวก
4. ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนสามารถให้คำแนะนำกับผู้เรียนได้ใกล้ชิดมากขึ้น และทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ

ปริญญากุษาปาน (2561 : 4-16) ได้ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความสัมพันธ์และฟังก์ชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ QSCCS โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความสัมพันธ์ และฟังก์ชัน โดยใช้การจัดการกิจกรรมด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ QSCCS สำหรับนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้

ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาสพ) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแบบ QSCCS แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ผลคะแนนการตอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ความสัมพันธ์และฟังก์ชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชาสพ) ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ QSCCS พบว่า จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนนักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นหลังจากจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ QSCCS มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.34

วาสนา กิรติจำเริญ และเจษฎา กิตติสุนทร. (2559 : 9-19) ได้จัดทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษารายวิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสามารถในการทำงานเป็นทีมและให้ความร่วมมือของนักศึกษาจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning รายวิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ 2) ความสามารถในการสื่อสารและนำเสนอของนักศึกษาจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning รายวิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิทยาศาสตร์ทั่วไปคณะครุศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการออกแบบและการจัดการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning แบบประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีมและให้ความร่วมมือแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารและนำเสนอ และแบบประเมิน ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการวิจัย พบว่า 1) ความสามารถในการทำงานเป็นทีมและให้ความร่วมมือของนักศึกษาจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning ของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการสื่อสารและการนำเสนอของนักศึกษาจากการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning ของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ Big Five Learning หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความพึงพอใจของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งได้อภิปรายผลสะท้อนผลการวิจัยว่า เรื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและมีส่วนร่วมในกลุ่มฝึกกระบวนการคิดและการทำงาน และนักเรียนมีความพึงพอใจเนื่องจากมีความสนุกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

พิชญะ กันธิยะ วีระศักดิ์ ชมพูคำ และสกล แก้วศิริ (2559 : 137-152) ได้จัดทำงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบันไดห้าขั้นวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ทั้งหมด 5 ห้องเรียน จำนวน 178 คน โรงเรียน ห้องสอนศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนห้องสอน ศึกษาในพระอุปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 37 คน ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่าง ง่ายโดยการจับฉลากจากนักเรียน 5 ห้องเรียน เนื้อหาที่ใช้คือสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เรื่อง อาหารและสารเสพติด ใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น จำนวน 6 แผน เวลาที่ใช้ 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น แบบวัด ทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้นมีทักษะการการคิดวิเคราะห์หลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยนักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ในภาพรวมอยู่ในระดับดี 2) ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น อยู่ในระดับมากโดยความ พึงพอใจอันดับแรกเท่ากัน 3 รายการ คือ นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้นักเรียนสามารถ ตัดสินใจโดยใช้เหตุผลและนักเรียนกล้า แสดงความคิดเห็นได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.57 รองลงมา ได้ ค่าเฉลี่ย เท่ากันคือบรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนกล้าคิดกล้าตอบในการแสดงความคิดเห็นได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.54 และอันดับสุดท้าย คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อ หาได้ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) เท่ากับ 4.35

เยาวเรศ ผิวเหมาะ(2559 : บทคัดย่อ) รายงานผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (2) สร้างและพัฒนาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้าน ทักษะการอ่านและการเขียน ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 และ (4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 5 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 268 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย เทศบาลนครนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่องนิทานเบิกบานใจ เล่มที่ 2 เรื่องท่องเที่ยวไปถิ่นไทยงาม และ เล่มที่ 3 เรื่องสืบสานงานพ่อหลวง (2) แผนการจัดการเรียนรู้ (คู่มือครู) ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 11 แผน เวลา 11 ชั่วโมง (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ แบบปรนัย มี 3 ตัวเลือก และ (4) แบบประเมินความพึงพอใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ และผ่านการทดสอบก่อนมีประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 และการทดสอบทีกรณีกลุ่มตัวอย่างมีกลุ่มเดียว (T-Test Dependent)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการอ่านและการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาไทย ไม่สนใจเรียน สาเหตุหนึ่งมาจากการอ่านหนังสือไม่ออก/อ่านไม่คล่องและเขียนไม่ถูกต้อง 3) ครูสอนบรรยายมากเกินไป นักเรียนไม่ได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ จากการทำงานกลุ่มร่วมกัน ทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4) ครูไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน แต่ใช้หนังสือเสริมของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ เป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน 5) ครูใช้วิธีการวัดผลด้วยแบบทดสอบเพียงอย่างเดียวเพื่อนำมาตัดสินการเรียนไม่เน้นทักษะกระบวนการหรือชิ้นงานของนักเรียน 6) ความสามารถด้านทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากผลการทดสอบวัดความรู้ ปีการศึกษา 2558 พบว่าการอ่านออกเขียนได้อยู่ในระดับดี ร้อยละ 50.12 ระดับปานกลาง 40.50 และอ่านไม่ออก/ไม่คล่องเขียนไม่ถูกต้องร้อยละ 9.38 เพราะนโยบายของทางเทศบาลซึ่งเน้นความเป็นเลิศด้านวิชาการ ทำให้ครูทุกคนมุ่งสอนให้จบเพื่อการแข่งขันอย่างเดียว

2. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการอ่านและการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 เรื่องนิทานเบิกบานใจ มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.00/86.29 เรื่องท่องเที่ยวไปถิ่นไทยงาม มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 83.71/85.00 และเรื่องสืบสานงานพ่อหลวง มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.43/85.86 โดยรวมมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.20/85.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านและการเขียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อฝึกทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.87) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 4 ข้อ และมีความพึงพอใจในระดับมาก 1 ข้อ และนักเรียนมีความพึงพอใจด้านการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.87)

ดวงพร เพ็ญฟู. การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H เพื่อส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสาธิตคริสเตียนวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 32 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H จำนวน 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง 2) ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่ม สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H โดยมีคะแนนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.25

2) ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H มีประสิทธิภาพ 84/87.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค 5W1H โดยรวมมี ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($X = 4.34$ S.D. = 0.58)

พัชรี ทับวงษ์. (2558 : 269 – 275) ผลการสอนโดยใช้ชุดการสอนวิชาภาษาไทยที่มีต่อความสามารถ ในการสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาดัชนี

ประสิทธิผลของชุดการสอน ที่มีผลต่อความสามารถในการสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสะกดคำภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนวิชาภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเนิน อำเภอูมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ชุดการสอนการสะกดคำภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการสะกดคำ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.22-0.78 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22-0.66 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.65 ผลการวิจัยพบว่า 1. ชุดการสอนวิชาภาษาไทย เรื่องการพัฒนาชุดการสอนการสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.67 2. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนการสะกดคำภาษาไทย มีความสามารถในการสะกดคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิชณุ อุพลรัมย์. (2554 : 1-7) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนบ้านแสงโตน อำเภอูมประโคนชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 4 ชนิด ประกอบด้วย ชุดกิจกรรม การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.31ถึง 0.75 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 ถึง 0.75 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8349 และ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ซึ่งมีค่าความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และ E1 /E2 และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test Dependent Sample ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการ

เรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.61/85.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ปีลันธร ชินกร (2558 : บทคัดย่อ) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อส่งเสริม ความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสื่อความ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสื่อความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ 2) ศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎี พหุปัญญา วิชาภาษาไทย ตามเกณฑ์ 75/75 3) ศึกษาความสามารถการอ่าน จับใจความและการเขียนสื่อความ ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎี พหุปัญญา ก่อนเรียน และหลังเรียน การวิจัยปฏิบัติการครั้งนี้ ดำเนินการโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ที่เป็นครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อีก 1 คน และนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองธวัชบุรี อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2557 จำนวน 25 คน ซึ่งดำเนินการวิจัยปฏิบัติการ 3 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกต และสะท้อนผลการปฏิบัติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ประยุกต์แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา วิชาภาษาไทย จำนวน 8 แผน ใช้เวลาจัดการเรียนรู้แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 16 ชั่วโมง 2) แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้วิจัย แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน และแบบทดสอบท้ายวงรอบปฏิบัติการ 3) แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 4) แบบทดสอบความสามารถการเขียนสื่อความ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ สถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสื่อความ วิชาภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นนำเสนอเนื้อหาใหม่ 3) ขั้นสรุปความคิดรวบยอดและฝึกทักษะ 4) ขั้นนำความรู้ไปใช้ และ 5) ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีผลการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของแผนการจัดการ เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งรายแผนและโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียน พบว่า นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ตามกิจกรรมที่กำหนด รวมทั้งได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่แตกต่าง สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย ส่งผลให้เกิดความคิดรวบยอด

ในบทเรียนอย่างถูกต้อง สามารถอ่านจับใจความและเขียนสื่อความข้อมูลเหตุการณ์ ควบคู่กับการฝึก และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่ออธิบายในสถานการณ์อื่นด้วยความเข้าใจ 2. การจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา เพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่านจับใจความและการเขียน สื่อความ วิชาภาษาไทย ของนักเรียน พบว่า การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.83/77.87 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 โดยที่นักเรียนมีความสามารถ การอ่านและการเขียนในแต่ละวงรอบ ดังนี้ วงรอบที่ 1 มีค่าเฉลี่ยการอ่านและการเขียนเท่ากับ 22.55 และ 22.60 วงรอบที่ 2 มีค่าเฉลี่ยการอ่านและการเขียนเท่ากับ 22.72 และ 23.08 และวงรอบที่ 3 มีค่าเฉลี่ยการอ่านและการเขียนเท่ากับ 24.30 และ 24.72 ตามลำดับ 3. ผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการเขียนสื่อ ความ วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีพหุปัญญา ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนเท่ากับ 20.32 และหลังเรียนเท่ากับ 22.80 และมีความสามารถด้านการเขียนสื่อความ ก่อนเรียนเท่ากับ 20.76 และหลังเรียนเท่ากับ 23.92

รสสุคนธ์ มากเอียด (2558 : บทคัดย่อ) การใช้ชุดการสอนพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน เพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอน และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดบ่อแดงจำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 42 คน ได้มาด้วยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้เวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ รวม 15 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่าน เพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยชุดการสอน 2) ชุดการสอนพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ 3) แบบทดสอบความสามารถ ด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย 4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอน สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดการสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทาง สถิติที่ระดับ .01 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยชุดการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วิทยากร ยาสิงห์ทอง(2560 : บทคัดย่อ) การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนด้วยกระบวนการ เรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education เรื่องการติดต่อ สื่อสารทาง อินเทอร์เน็ต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัด

กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education เรื่อง การติดต่อสื่อสารทาง อินเทอร์เน็ต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาดัชนี ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education เรื่อง การติดต่อ สื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 4) เพื่อ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/7 ที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนครขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 สุ่มมา 1 ห้องเรียน จำนวน 29 คน ได้มาโดย วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) เว็บไซต์ห้องเรียนOnline Google Classroom: https://sites.google.com/a/nkk.ac.th/kruwit_com จำนวน 8 เรื่อง 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนท้ายแผนการจัดการ

เรียนรู้ จำนวน 8 ชุด เป็นแบบ ปปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ รวมจำนวน 80 ข้อ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) จำนวน 9 แผนการจัดการ เรียนรู้ 4) แบบทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต เป็นแบบ ปปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education เรื่อง การติดต่อสื่อสาร ทางอินเทอร์เน็ตระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบมาตราส่วนประมาณ ค่า(Rating Scales)การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 ค่าความเที่ยงตรง ค่าความ ยาก ค่าอำนาจจำแนก และทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสถิติทดสอบ Dependent samples t-test ผลการวิจัยพบว่า

1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education เรื่อง การติดต่อสื่อสารทาง อินเทอร์เน็ต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.97/83.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด ไว้ 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 0.6595 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6595 หรือคิดเป็นร้อยละ 65.95 3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education เรื่อง การติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 4) ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) โดยใช้ Google App for Education เรื่อง การติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจเท่ากับ 4.35 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ 5 ขั้นตอน (QSCCS) ความพึงพอใจ เฉลี่ยเท่ากับ 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้าน Google Classroom ความพึงพอใจ เฉลี่ย เท่ากับ 4.32 อยู่ในระดับมาก